RECOMANDAREA (UE) 2024/915 A COMISIEI

din 19 martie 2024

privind măsuri de combatere a contrafacerii și de îmbunătățire a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

(1) Un sistem eficient al drepturilor de proprietate intelectuală (PI) este un element de bază al oricărei strategii industriale solide. Sectoarele industriale care utilizează intensiv proprietatea intelectuală joacă un rol important în sprijinirea unei economii reziliente, verzi și competitive în UE, contribuind cu 47 % la PIB-ul total și cu aproape 40 % la ocuparea totală a forței de muncă în UE. Industriile creative și inovatoare europene sunt lideri în domeniul tehnologiilor ecologice și al produselor durabile. La nivel mondial, acestea dețin o mare parte a brevetelor verzi și au portofolii de proprietate intelectuală solide în domeniul tehnologiilor precum adaptarea la schimbările climatice, captarea și stocarea carbonului și tratarea deșeurilor ([1]). În același timp, numărul cererilor de înregistrare de mărci verzi în UE a crescut semnificativ în ultimul deceniu ([2]). Protejarea echitabilă a drepturilor de proprietate intelectuală se traduce printr-o creștere a activității economice, a investițiilor, a ocupării forței de muncă și a productivității, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii („IMM-uri") ([3]).

(2) Valoarea de piață considerabilă a produselor protejate de drepturi de proprietate intelectuală a atras rețelele infracționale, determinând o creștere a mărfurilor contrafăcute și a pirateriei. Contrafacerea este identificată ca fiind o infracțiune cu impact ridicat în Strategia de combatere a criminalității organizate 2021-2025, care vizează dezmembrarea rețelelor infracționale și a modelelor lor de afaceri ([4]). Această activitate infracțională nu doar provoacă pierderi de venituri pentru titularii drepturilor de proprietate intelectuală („titularii de drepturi"), ci prezintă, de asemenea, riscuri semnificative pentru siguranța consumatorilor, sănătatea publică și mediu. Pandemia de COVID-19 a creat noi oportunități pentru infiltrarea pe piețe a mărfurilor contrafăcute și piratate, generate de creșterea vânzărilor online și de penuria de produse esențiale din perioada respectivă. Acest lucru a dus la incidente care pun viața în pericol, inclusiv, de exemplu, identificarea unor componente semiconductoare piratate în defibrilatoarele automate externe ([5]). În plus, rulmenții contrafăcuți s-au infiltrat în diferite sectoare, amenințând, de exemplu, sectorul energetic și buna funcționare a turbinelor eoliene. Prin urmare, este necesară o politică solidă de combatere a contrafacerii și a pirateriei pentru a permite valorificarea pe deplin a potențialului drepturilor de proprietate intelectuală de a sprijini inovarea, competitivitatea și o economie mai verde și mai durabilă.

(3) În pofida eforturilor de limitare a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală în ceea ce privește mărfurile contrafăcute și pirateria, acestea rămân un fenomen din ce în ce mai răspândit, cu consecințe economice și sociale grave asupra locurilor de muncă și a creșterii economice în UE ([6]). Activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală reprezintă o amenințare la adresa diferitelor sectoare și a diferitelor tipuri de mărfuri, inclusiv a produselor comune de consum și a celor care fac obiectul comerțului între întreprinderi. Cel mai important, aceste activități pot fi strâns legate de comportamentul infracțional ([7]). Rețelele infracționale implicate în infracțiuni legate de proprietatea intelectuală se infiltrează la fiecare nivel al lanțului de aprovizionare, iar infracțiunile sunt dificil de investigat, deoarece majoritatea mărfurilor contrafăcute comercializate în UE provin din străinătate, ceea ce face mai dificilă detectarea principalelor părți interesate. În consecință, activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală subminează piața unică a UE și normele UE privind standardele de mediu, de siguranță și de etică pentru bunurile de consum. În plus, acestea afectează semnificativ întreprinderile europene, în special IMM-urile, ale căror șanse de supraviețuire se reduc cu 34 % în cazul în care le sunt încălcate drepturile de proprietate intelectuală.

([1]) *Science, Research and Innovation Performance of the EU 2020: A fair, green and digital Europe* (Performanța UE în domeniul științei, al cercetării și al inovării în 2020: o Europă echitabilă, verde și digitală).

([2]) EUIPO (2021): *Green EU trade marks: Analysis of goods and services specifications, 1996-2021* (Mărci verzi ale UE: analiza specificațiilor privind bunurile și serviciile, 1996-2021).

([3]) EUIPO/OEB (2021): *Intellectual property rights and firm performance in the European Union* (Drepturile de proprietate intelectuală și performanța întreprinderilor în Uniunea Europeană).

([4]) COM(2021) 170 final.

([5]) OCDE/EUIPO (2022): *Dangerous Fakes: Trade in counterfeit goods that pose health, safety and environmental risks* (Produse contrafăcute periculoase: comerțul cu mărfuri contrafăcute care prezintă riscuri pentru sănătate, siguranță și mediu).

([6]) În 2019, importurile în UE de produse contrafăcute și piratate s-au ridicat la o valoare de 119 miliarde EUR, reprezentând până la 5,8 % din importurile UE. OCDE/EUIPO (2021): *Global Trade in Fakes: A Worrying Threat* (Comerțul mondial cu mărfuri contrafăcute: o amenințare îngrijorătoare), OECD Publishing.

([7]) Europol/EUIPO (martie 2022), *Intellectual Property Crime Threat Assessment 2022* (Evaluarea amenințării pe care o reprezintă infracțiunile legate de proprietatea intelectuală 2022).

(4) În planul său de acțiune privind proprietatea intelectuală din 2020 ([8]), Comisia s-a angajat să îmbunătățească asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, în primul rând prin adoptarea Regulamentului (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului ([9]), care reprezintă un progres major în combaterea conținutului ilegal online, și, în al doilea rând, prin instituirea unui set de instrumente al UE împotriva contrafacerii, care va fi adoptat prin prezenta recomandare. Setul de instrumente ar trebui să promoveze și să faciliteze cooperarea eficace între titularii de drepturi, furnizorii de servicii intermediare și autoritățile competente și urmărește să promoveze bunele practici și utilizarea instrumentelor adecvate și a noilor tehnologii. Parlamentul European ([10]) și Consiliul ([11]) au salutat această inițiativă.

(5) Prezenta recomandare se bazează pe rezultatele unei ample consultări desfășurate începând din 2021. Aceasta include, în special, atelierele cu părțile interesate organizate în 2021 și 2022, contribuțiile la cererea de contribuții din 2022 ([12]), o masă rotundă la nivel înalt găzduită de comisarul Thierry Breton în iunie 2022, reuniuni ale grupurilor de experți și reuniunea internațională la nivel înalt privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, care a avut loc în iunie 2023. Această consultare amplă a relevat importanța intensificării cooperării și a schimbului de informații între toate părțile interesate relevante, în special autoritățile publice, titularii de drepturi și furnizorii de servicii intermediare. De asemenea, consultarea a recunoscut importanța elaborării viitoarei politici privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală pe baza instrumentelor și a legislației UE existente, în special: (i) Regulamentul (UE) 2022/2065 privind serviciile digitale; (ii) Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului ([13]) privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune; (iii) Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([14]) privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și (iv) Regulamentul (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([15]) privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale, precum și Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([16]) de stabilire a Codului vamal al Uniunii.

(6) Directiva 2004/48/CE se aplică tuturor drepturilor de proprietate intelectuală reglementate de legislația Uniunii și/sau de legislația națională a statului membru în cauză, astfel cum se prevede la articolul 2. Aceasta urmărește să asigure un nivel ridicat, egal și uniform de protecție pe piața unică, reflectând necesitatea unor practici comune de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Urmând această abordare coerentă în ceea ce privește asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, prezenta recomandare acoperă toate activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală întreprinse la scară comercială, care sunt acte ce au ca scop obținerea unui avantaj economic sau comercial direct sau indirect. În sensul prezentei recomandări, activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală întreprinse la scară comercială se referă atât la mărfurile, cât și la conținuturile contrafăcute și piratate, care au făcut obiectul încălcării unor mărci, a unor indicații geografice, a unor brevete, a unor desene sau modele industriale sau a unor drepturi de autor. Fără a interfera cu aspectele abordate în Recomandarea (UE) 2023/1018 ([17]) privind combaterea piratării online a evenimentelor sportive și a altor evenimente în direct, majoritatea principiilor directoare, a bunelor practici și a instrumentelor dezvoltate în temeiul prezentei recomandări pot fi relevante și pentru combaterea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală asociate conținutului online, de exemplu în ceea ce privește acțiunile voluntare întreprinse de intermediarii online, consolidarea cooperării dintre autoritățile naționale competente și schimbul de informații și date.

([8]) COM(2020) 760 final.

([9]) Regulamentul (UE) 2022/2065 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 privind o piață unică pentru serviciile digitale și de modificare a Directivei 2000/31/CE (Regulamentul privind serviciile digitale) (JO L 277, 27.10.2022, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([10]) Parlamentul European: Raportul „Un plan de acțiune privind proprietatea intelectuală care să sprijine redresarea și reziliența UE”, 2021/2007(INI).

([11]) Concluziile Consiliului 12750/20 din 10 noiembrie 2020 și 9932/21 din iunie 2021.

([12]) Cerere de contribuții privind setul de instrumente al UE împotriva contrafacerii (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12915-Setul-de-instrumente-al-UE-impotriva-contrafacerii_ro).

([13]) Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2) (JO L 333, 27.12.2022, p. 80, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj).

([14]) Directiva 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală (JO L 157, 30.4.2004, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2004/48/oj).

([15]) Regulamentul (UE) nr. 608/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iunie 2013 privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1383/2003 al Consiliului (JO L 181, 29.6.2013, p. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/608/oj).

([16]) Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO L 269, 10.10.2013, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([17]) Recomandarea (UE) 2023/1018 a Comisiei din 4 mai 2023 privind combaterea piratării online a evenimentelor sportive și a altor evenimente în direct (JO L 136, 24.5.2023, p. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/1018/oj).

(7) Regulamentul (UE) 2022/2065 prevede norme armonizate pentru un mediu online sigur, previzibil și de încredere. În acest context, Regulamentul (UE) 2022/2065 face referire la informații privind activități ilegale, cum ar fi vânzarea de produse contrafăcute, ca exemplu de conținut ilegal și impune obligații specifice pentru anumite categorii specifice de furnizori de servicii de intermediere online. Unele dintre aceste obligații sunt esențiale pentru sporirea eficacității luptei împotriva contrafacerii și a pirateriei. Printre acestea se numără: (i) desemnarea unor puncte de contact și a unor reprezentanți legali; (ii) cerințele privind termenii și condițiile; (iii) obligațiile de raportare în materie de transparență; (iv) mecanismele de notificare și de acțiune; (v) mecanismele de depunere a plângerilor și mecanismele reparatorii; (vi) mecanismul referitor la notificatorii de încredere; (vii) măsurile și protecția împotriva utilizării abuzive; (viii) măsurile de asigurare a trasabilității comercianților – cunoscute ca obligații legate de principiul „cunoaște-ți clientul” și (ix) măsurile de evaluare și de atenuare a riscurilor.

(8) Comisia sprijină punerea în aplicare a Memorandumului de înțelegere privind vânzarea prin internet a mărfurilor contrafăcute („Memorandumul de înțelegere privind contrafacerea”) și a Memorandumului de înțelegere privind publicitatea online și drepturile de proprietate intelectuală („Memorandumul de înțelegere privind publicitatea”). Ambele sunt instrumente voluntare deschise titularilor de drepturi, platformelor online și asociațiilor de întreprinderi. Participanții la aceste memorandumuri de înțelegere se angajează să respecte principiile și să întreprindă acțiunile stabilite în acestea, inclusiv cooperarea bilaterală și schimbul de informații. Memorandumurile de înțelegere s-au dovedit a fi inițiative de succes lansate de industrie. Cu toate acestea, intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2022/2065 oferă oportunitatea de a reflecta asupra viitorului memorandumurilor de înțelegere pentru a se asigura că acestea rămân adecvate scopului în care au fost încheiate. Prin urmare, este necesară inițierea unui proces de modernizare a memorandumurilor de înțelegere și încurajarea tuturor semnatarilor și a altor părți interesate să se implice activ în acest proces. Este relevant în acest sens articolul 45 din Regulamentul (UE) 2022/2065, care prevede posibilitatea elaborării de coduri de conduită voluntare la nivelul UE care să contribuie la aplicarea corespunzătoare a Regulamentului (UE) 2022/2065. De asemenea, articolul 46 prevede elaborarea de coduri de conduită pentru publicitatea online care să contribuie la sporirea transparenței pentru actorii din lanțul valoric al publicității online. În cele din urmă, articolul 17 din Directiva 2004/48/CE încurajează, de asemenea, elaborarea unor coduri de conduită pentru a îmbunătăți asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală ca mijloc suplimentar de consolidare a cadrului de reglementare.

(9) Titularii de drepturi se află într-o poziție unică pentru a detecta, a identifica și a notifica activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală în ceea ce privește mărfurile contrafăcute sau piratate. Semnatarii memorandumului de înțelegere privind contrafacerea, lansat de industrie, au dobândit o experiență și competențe vaste de-a lungul anilor, având în vedere că transmit periodic notificări care, în conformitate cu principiile memorandumului de înțelegere, ar trebui prelucrate fără întârzieri nejustificate. În plus, semnatarii memorandumului de înțelegere s-au angajat să ia măsurile disponibile și rezonabile din punct de vedere comercial pentru a notifica într-un mod responsabil și exact și cu precizia necesară pentru a identifica mărfurile contrafăcute și pentru a evita notificările nejustificate, nefondate și abuzive. Prin urmare, titularii de drepturi care sunt semnatari ai memorandumului de înțelegere ar putea lua în considerare posibilitatea de a solicita primirea statutului de notificator de încredere pentru a beneficia de tratamentul specific prevăzut la articolul 22 din Regulamentul (UE) 2022/2065. În acest sens, coordonatorii serviciilor digitale trebuie să evalueze dacă solicitantul îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 22 alineatul (2), și anume: (i) dacă are cunoștințe de specialitate și competențe specifice în detectarea, identificarea și notificarea conținutului ilegal, (ii) dacă este independent de orice furnizori de platforme online și (iii) dacă își desfășoară activitățile de așa manieră încât să transmită notificări cu diligență, acuratețe și obiectivitate. Comisia, după consultarea Comitetului pentru servicii digitale, poate emite orientări privind aplicarea mecanismului referitor la notificatorii de încredere în temeiul articolului 22 din Regulamentul (UE) 2022/2065.

(10) Cooperarea și intensificarea schimbului de informații sunt esențiale și ar trebui promovate în continuare, la toate nivelurile, în conformitate cu dreptul Uniunii, protecția datelor cu caracter personal și libertatea de a desfășura o activitate comercială în temeiul articolului 16 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”). Ar trebui identificate bune practici care să fie recomandate tuturor actorilor, inclusiv piețelor de comerț electronic, furnizorilor de servicii de transport și logistică, prestatorilor de servicii de plată, furnizorilor de platforme de comunicare socială, furnizorilor de servicii de nume de domenii etc. În al doilea rând, ar trebui încurajate în continuare cooperarea și schimbul de informații. Acest lucru se referă la toate autoritățile competente, inclusiv la autoritățile de supraveghere a pieței care, în prezent, este posibil să nu aibă competențe legate de activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală și la promovarea în continuare a utilizării unor instrumente specifice, cum ar fi portalul pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală („IPEP”), sistemul de informare și de comunicare pentru supravegherea pieței („ICSMS”) și sistemul „Safety Gate” pentru produsele periculoase care pot fi contrafăcute.

(11) Furnizorii de servicii de transport și logistică au un rol important în vânzarea și distribuția de mărfuri și sunt esențiali pentru menținerea unor lanțuri de aprovizionare fiabile. Cu toate acestea, serviciile de transport și logistică pot fi utilizate în mod abuziv de către contravenienți.

(12) În mod similar, deși serviciile de plată pot fi esențiale pentru activitățile titularilor de drepturi, acestea pot fi utilizate și pentru a sprijini activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. În anumite cazuri, utilizarea diferitelor servicii de plată poate da naștere unor practici care: (i) îngreunează urmărirea fluxului de fonduri și (ii) fac mai dificilă detectarea posibilelor utilizări ale serviciilor de plată pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

(13) Având în vedere popularitatea tot mai mare a platformelor de comunicare socială, se pun la cale noi strategii care pot fi folosite pentru utilizarea abuzivă a acestor platforme în scopul desfășurării de activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Acest lucru generează noi provocări pentru furnizorii de platforme de comunicare socială, titularii de drepturi și autoritățile competente și subliniază necesitatea unor eforturi de colaborare. În acest context, promovarea bunelor practici în rândul principalilor furnizori de servicii intermediare poate contribui la sprijinirea unei politici coerente de combatere a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

(14) Deși numele de domenii sunt deosebit de importante în mediul online, acestea pot fi utilizate pentru a sprijini desfășurarea de activități online care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, de exemplu, atunci când drepturile de proprietate intelectuală sunt utilizate în mod abuziv în numele de domeniu însuși (și anume practicile de „cybersquatting" sau „typo-squatting") sau atunci când numele de domeniu direcționează utilizatorul către un site care sprijină încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală. Datele de înregistrare a numelor de domenii (date WHOIS) sunt esențiale pentru securitatea, stabilitatea și reziliența sistemului de nume de domenii. Din acest motiv, Directiva (UE) 2022/2555 obligă statele membre să solicite registrelor de nume de domenii de prim nivel („TLD") și entităților care prestează servicii de înregistrare a numelor de domenii să colecteze și să mențină date exacte și complete privind înregistrarea numelor de domenii într-o bază de date dedicată care să permită identificarea și contactarea titularilor numelor de domenii. Accesul la datele de înregistrare a numelor de domenii specifice trebuie să fie acordat în baza unor cereri legale și justificate în mod corespunzător ale solicitanților de acces legitim. Răspunsul ar trebui trimis fără întârzieri nejustificate și, în orice caz, în termen de 72 de ore de la primirea cererilor de acces. În temeiul Directivei (UE) 2022/2555, prin solicitanți de acces legitim se înțelege orice persoană fizică sau juridică care formulează o cerere în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern. Acuratețea și exhaustivitatea datelor de înregistrare a numelor de domenii pot juca, de asemenea, un rol esențial în asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Răspunderea pentru încălcări și pentru orice prejudiciu relevant se poate stabili numai atunci când identitatea unui presupus contravenient și datele sale de contact pot fi divulgate în conformitate cu dreptul Uniunii și, în special, cu respectarea protecției datelor cu caracter personal, a dreptului fundamental la viață privată și a dreptului de a desfășura o activitate comercială. Acest lucru nu aduce atingere dreptului la apărare, ținând seama de circumstanțele cauzei și de garanțiile necesare pentru acoperirea costurilor și a prejudiciului cauzat pârâtului, în conformitate cu articolul 9 alineatul (7) din Directiva 2004/48/CE.

(15) Pentru titularii de drepturi, monitorizarea pieței online în scopul identificării activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală poate presupune costuri ridicate și foarte multe resurse. Prin urmare, ar trebui extinse bunele practici voluntare, cum ar fi sistemul actual de informare și de alertă privind numele de domeniu pentru domeniul de prim nivel „.eu" gestionat de Registrul European al Domeniilor de internet („EURid") și de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală („EUIPO"). Scopul acestei colaborări este de a facilita sensibilizarea în scopul protejării drepturilor de proprietate intelectuală ale titularilor de mărci UE și de a furniza informații fiabile cu privire la numele de domenii.eu și la disponibilitatea acestora.

(16) Cooperarea dintre operatorii publici și cei privați este esențială în combaterea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Unul dintre primele obstacole în calea stabilirii cooperării este lipsa unui punct de contact care să abordeze subiecte legate de drepturile de proprietate intelectuală și de activitățile care încalcă aceste drepturi, fie într-un stat membru sau la nivel transfrontalier. Această lipsă a unui punct de contact împiedică asigurarea rapidă și flexibilă a respectării drepturilor de proprietate intelectuală și afectează cooperarea dintre părțile interesate. Cu toate acestea, astfel cum s-a subliniat în răspunsurile la cererea de contribuții, această problemă ar putea fi remediată cu ușurință prin desemnarea unui punct unic de contact pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

(17) Coordonarea și schimburile de informații ar putea fi îmbunătățite substanțial dacă instrumentele existente, cum ar fi ICSMS, „Safety Gate" și IPEP, ar fi utilizate pe scară mai largă de către operatorii economici și autoritățile competente în cauză pentru combaterea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. IPEP este dezvoltat de EUIPO și permite comunicarea securizată între titularii de drepturi și autoritățile competente, de exemplu prin gestionarea electronică a cererilor de intervenție depuse la autoritățile vamale în ceea ce privește mărfurile suspectate de încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală. Unele state membre și-au dezvoltat în același scop propriul portal pentru comercianți. Astfel de instrumente facilitează activitatea atât a titularilor de drepturi, cât și a autorităților vamale, oferind puncte centrale de intrare pentru titularii de drepturi în ceea ce privește protecția proprietății intelectuale în toate statele membre. EUIPO a lansat o extensie a platformei IPEP și a pus-o la dispoziția intermediarilor, începând cu piețele de comerț electronic. Aceasta înseamnă că piețele de comerț electronic sunt acum în măsură să verifice cu ușurință drepturile de proprietate intelectuală și să inițieze comunicări cu titularii de drepturi relevanți atunci când este necesar. Pentru a-și atinge întregul potențial, acest instrument trebuie să fie adoptat într-o mai mare măsură de titularii de drepturi și de autoritățile naționale competente.

(18) Multe autorități de supraveghere a pieței nu iau măsuri în cazul în care găsesc dovezi ale unor presupuse mărfuri contrafăcute sau piratate, de exemplu prin (i) raportarea constatărilor în ICSMS; (ii) cooperarea cu titularii de drepturi sau cu autoritățile competente prin intermediul IPEP sau (iii) transmiterea de alerte privind produsele periculoase prin intermediul „Safety Gate", care este sistemul UE de alertă rapidă pentru produsele nealimentare periculoase, inclusiv pentru produsele contrafăcute. Se pierde astfel oportunitatea de a contribui și mai mult la combaterea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. În plus, multe autorități de supraveghere a pieței nu au competența de a asigura respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, chiar dacă pot juca un rol esențial în combaterea contrafacerii ([18]). Produsele contrafăcute sunt adesea confiscate la frontiere, dar pot fi detectate, de asemenea, de-a lungul lanțului de aprovizionare, de exemplu în timpul inspecțiilor de control al calității. Prin urmare, statele membre ar trebui să consolideze rolul autorităților de supraveghere a pieței în lupta împotriva produselor contrafăcute. Pentru a consolida capacitatea autorităților de supraveghere a pieței sau a altor autorități de aplicare a legii și la cererea unui stat membru, se poate acorda sprijin tehnic în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului ([19]) de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic.

(19) EUIPO colaborează cu mai multe oficii naționale pentru proprietate intelectuală participante din statele membre pentru a crea o colecție cu principalele hotărâri naționale privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Începând din 2014, oficiile participante, împreună cu Oficiul Comunitar pentru Soiuri de Plante al UE, au fost implicate în colectarea sistematică a principalelor astfel de hotărâri, care sunt puse la dispoziție în baza de date a jurisprudenței eSearch. Această colecție include principalele hotărâri cu privire la toate tipurile de drepturi de proprietate intelectuală din toate statele membre și acoperă atât cauzele civile, cât și cele penale. Hotărârile sunt considerate esențiale, deoarece ilustrează o nouă tendință sau evoluție în materie de jurisprudență. De asemenea, cauzele penale sunt monitorizate în cadrul Rețelei europene a procurorilor din domeniul proprietății intelectuale. Promovarea activităților de sensibilizare, a contribuțiilor periodice din partea oficiilor pentru proprietate intelectuală și utilizarea pe scară mai largă a acestor baze de date ar putea aduce îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

(20) Cooperarea continuă dintre EUIPO și organismele de aplicare a legii din UE este importantă pentru raționalizarea eforturilor de combatere a încălcărilor drepturilor de proprietate intelectuală. Aceasta include sprijinirea eforturilor de cooperare precum Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale („EMPACT"), care este o platformă de cooperare lansată de statele membre cu scopul de a identifica, a prioritiza și a aborda amenințările reprezentate de criminalitatea internațională organizată și gravă, cum ar fi infracțiunile legate de proprietatea intelectuală. Comunitatea de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală ar trebui să utilizeze această platformă de cooperare multidisciplinară.

(21) Procedurile de soluționare alternativă a litigiilor („SAL") constituie o alternativă rentabilă, mai rapidă și mai eficientă la procedurile judiciare tradiționale, în special pentru litigiile transfrontaliere și pentru IMM-uri. Prin urmare, accesul la procedurile SAL ar trebui extins la toate tipurile de litigii privind proprietatea intelectuală, inclusiv în contextul litigiilor privind numele de domenii.

(22) În temeiul Directivei 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([20]) și al Directivei 2004/48/CE, titularii de drepturi au posibilitatea de a solicita un ordin de încetare împotriva unui furnizor de servicii intermediare ale cărui servicii sunt utilizate de un terț pentru a le încălca drepturile de proprietate intelectuală. De asemenea, Directiva 2004/48/CE prevede proceduri de măsuri provizorii în cazul oricărei încălcări iminente. Aceasta prevede că, atunci când se pronunță o hotărâre judecătorească de constatare a încălcării unui drept de proprietate intelectuală, autoritățile judecătorești pot pronunța împotriva contravenientului un ordin de încetare prin care interzic continuarea încălcării. Până în prezent, au fost disponibile ordine de încetare dinamice doar în câteva state membre. Domeniul de aplicare și cerințele acestor ordine variază de la o jurisdicție la alta, inclusiv în ceea ce privește măsura în care o hotărâre judecătorească poate stabili măsuri tehnice specifice pentru punerea în aplicare a ordinului ([21]). În 2017, Comunicarea Comisiei din 29 noiembrie 2017 intitulată „*Orientări cu privire la anumite aspecte ale Directivei 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind respectarea drepturilor de proprietate*

([18]) A se vedea considerentul 17 din Regulamentul (UE) 2019/1020 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (JO L 169, 25.6.2019, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1020/oj).

([19]) Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic (JO L 57, 18.2.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/240/oj).

([20]) Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, 22.6.2001, p. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/29/oj).

([21]) A se vedea decizia Diviziei pentru întreprinderi și proprietate intelectuală a Tribunalului din Bologna din 7 ianuarie 2020, „Coop Italia", care extinde domeniul de aplicare al ordinului de încetare la utilizarea oricărui semn distinctiv care include elementul dominant al mărcii căreia i s-a adus atingere.

intelectuală" ([22]) a indicat faptul că, în anumite cazuri, ordinele judecătorești își pot pierde din eficacitate din cauza modificării obiectului pentru care a fost emis ordinul. Un astfel de caz poate fi atunci când apar site-uri oglindă cu alte nume de domenii, rămânând astfel neafectate de ordinul judecătoresc. În consecință, sub rezerva anumitor garanții, ordinele de încetare dinamice pot fi un mijloc eficace de prevenire a continuării unei încălcări a drepturilor de proprietate intelectuală, atât online, cât și offline. În conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție ([23]), atunci când sunt emise ordine de încetare dinamice, ar trebui să se țină seama de drepturile fundamentale, în special de dreptul la libertatea de exprimare și de informare în temeiul articolului 11 și de libertatea de a desfășura o activitate comercială în temeiul articolului 16 din cartă.

(23) Activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală implică adesea mai multe jurisdicții și vizează diferite tipuri de servicii intermediare, atât online, cât și offline. În acest context, facilitarea accesului la informații – și schimbul acestor informații – în rândul tuturor părților interesate relevante pe parcursul ciclului de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală este esențială pentru identificarea, investigarea și inițierea procedurilor juridice în cazul activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, cu condiția ca accesul și schimbul de informații să aibă loc cu respectarea deplină a dreptului Uniunii, inclusiv privind protecția datelor cu caracter personal și dreptul la viață privată. Articolul 8 din Directiva 2004/48/CE prevede deja dreptul la informare cu privire la originea și rețelele de distribuție a mărfurilor sau a serviciilor care încalcă un drept de proprietate intelectuală în cazul activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală întreprinse la scară comercială. Acest drept se aplică numai în cadrul unei acțiuni referitoare la încălcarea unui drept de proprietate intelectuală la scară comercială și ca răspuns la o cerere justificată și rezonabilă a reclamantului. Importanța dreptului la informare nu ar trebui subestimată. Astfel cum a reamintit recent Curtea de Justiție ([24]), dreptul la informare concretizează dreptul la o cale de atac efectivă și, în cele din urmă, garantează exercitarea efectivă a dreptului fundamental de proprietate în temeiul articolului 17 din cartă, din care face parte dreptul de proprietate intelectuală.

(24) Cu toate acestea, în cursul consultării părților interesate, acestea din urmă au subliniat incertitudinea legată de dreptul la informare și au solicitat orientări suplimentare în ceea ce privește condițiile, tipul de informații, relația cu protecția datelor, în temeiul cărora dreptul la informare între titularii de drepturi și intermediari ar putea fi îmbunătățit.

(25) În cauza C-597/19, Curtea a statuat că dreptul la informare prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48/CE în favoarea titularului de drepturi constituie o procedură separată de cea având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. Acesta poate fi exercitat în cadrul unei proceduri separate întrucât nu este întotdeauna posibil să se solicite toate informațiile relevante în cadrul unei proceduri în urma căreia se constată o încălcare a unui drept de proprietate intelectuală. În special, titularul unui drept de proprietate intelectuală nu poate ști în ce măsură a fost încălcat respectivul drept decât după încheierea definitivă a acestei proceduri ([25]). Exercitarea dreptului la informare prevăzut la articolul 8 alineatul (1) din Directiva 2004/48/CE nu se limitează la procedura prin care se urmărește constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. Cererea de informații prevăzută la articolul 8 din directivă are un scop diferit de cel al unei acțiuni având ca obiect constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală. În cauza C-628/21, Curtea a statuat că, în cazul în care această cerere de informații ar fi supusă acelorași cerințe de probă ca și acțiunea în justiție prin care se urmărește constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală, procedura diferită instituită la articolul 8 din directivă, care constituie o particularitate a dreptului Uniunii, și-ar pierde o mare parte din utilitatea sa practică. Prin urmare, trebuie să se facă distincție între funcția unei cereri de informații în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48/CE și cea a unei acțiuni în justiție prin care se urmărește constatarea încălcării unui drept de proprietate intelectuală.

(26) Plata unor daune-interese adecvate în cazul unei constatări judiciare a încălcării unui drept de proprietate intelectuală este un alt element-cheie al politicii de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală, astfel cum se prevede la articolul 13 din Directiva 2004/48/CE. În cursul consultării părților interesate, acestea din urmă au afirmat că, de multe ori, daunele-interese nu sunt adaptate prejudiciului real suferit de titularul dreptului. Astfel cum a statuat Curtea de Justiție în cauza C-99/15, prejudiciul moral, cum ar fi atingerea adusă reputației autorului unei opere, constituie, cu condiția să fie dovedit, o componentă a prejudiciului real suferit de titularul dreptului ([26]). Directiva 2004/48/CE se aplică în pofida mijloacelor prevăzute, în special, de legislația națională, în măsura în care

([22]) COM(2017) 708 final.
([23]) A se vedea, în special, Hotărârea Curții de Justiție din 27 martie 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192, și Hotărârea Curții de Justiție din 15 septembrie 2016, Tobias Mc Fadden, C-484/14, ECLI:EU:C:2016:689.
([24]) Hotărârea Curții de Justiție din 27 aprilie 2023, Castorama Polska și Knor, C-628/21, ECLI: EU:C:2023:342, punctul 43.
([25]) Hotărârea Curții de Justiție (Camera a cincea) din 17 iunie 2021, M.I.C.M., C-597/19, ECLI:EU:C:2021:492.
([26]) Hotărârea Curții de Justiție din 17 martie 2016, Liffers, C-99/15, ECLI:EU:C:2016:173, punctul 17.

aceste mijloace sunt favorabile titularilor drepturilor. Directiva 2004/48/CE consacră un standard minim privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și nu împiedică statele membre să prevadă măsuri de protecție mai stricte, cu condiția ca acestea să fie în conformitate cu dreptul Uniunii. Prin urmare, faptul că Directiva 2004/48/CE nu obligă statele membre să prevadă daune-interese „punitive” nu ar trebui să împiedice introducerea unei astfel de măsuri la nivel național.

(27) Regulamentul (UE) nr. 608/2013, împreună cu normele generale stabilite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013, în prezent în curs de revizuire, permit autorităților vamale să rețină sau să sechestreze mărfuri suspectate de încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală. Directiva 2004/48/CE permite sechestrarea mărfurilor de către alte autorități competente ca măsură de conservare a probelor, iar instanța poate dispune distrugerea mărfurilor respective în urma unei decizii pe fond. În cazul mărfurilor reținute de autoritățile vamale, dacă deținătorul mărfurilor contestă distrugerea, iar titularul de drepturi inițiază o procedură judiciară, mărfurile trebuie să rămână depozitate pe parcursul întregii proceduri. În cursul consultării părților interesate, titularii de drepturi și-au exprimat îngrijorarea cu privire la costurile legate de depozitarea și distrugerea mărfurilor sechestrate sau reținute de autoritățile vamale și de alte autorități competente. Aceste costuri nu se limitează la depozitare și distrugere, ci includ și alte costuri conexe, cum ar fi cele de manipulare, verificare și transport. În unele cazuri, aceste costuri sunt considerate prea mari de către titularii de drepturi și, prin urmare, aceștia pot decide să nu își exercite drepturile de proprietate intelectuală ([27]).

(28) Un aspect important al distrugerii mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală se referă la costurile de mediu asociate acestei distrugeri. Este important ca aceste mărfuri să fie depozitate și distruse fără a pune în pericol sănătatea umană și fără a afecta mediul. Eliminarea în condiții de siguranță pentru mediu a acestor mărfuri rămâne o prioritate pe agenda Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale. În plus, Organizația Mondială a Vămilor a elaborat orientări privind eliminarea ecologică a mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală reținute. În UE, mărfurile care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală reținute de autoritățile vamale pot fi reciclate sau eliminate în urma unei decizii a autorităților vamale și cu îndeplinirea formalităților vamale aferente. Este necesar, de asemenea, acordul titularului drepturilor de proprietate intelectuală. Părțile interesate relevante trebuie să depună toate eforturile pentru a asigura eliminarea ecologică a mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală.

(29) Activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală sunt profitabile prin prisma valorii ridicate care poate fi asociată cu PI și al nivelului relativ scăzut de risc în ceea ce privește probabilitatea de detectare și de aplicare a legii. Acest lucru poate încuraja organizațiile criminale să desfășoare astfel de activități, alături de infracțiuni precum spălarea de bani, evaziunea fiscală, traficul de persoane și munca forțată.

(30) Curtea a statuat în cauza C-655/21 ([28]) că, atunci când statele membre își îndeplinesc obligațiile care le revin în temeiul Acordului TRIPS al Organizației Mondiale a Comerțului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală („Acordul TRIPS”), inclusiv cele care decurg din articolul 61, trebuie să se considere că acestea pun în aplicare dreptul Uniunii, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă. Există diferențe între statele membre în ceea ce privește sancțiunile penale prevăzute la articolul 61 din Acordul TRIPS pentru contrafacerea deliberată a unei mărci sau pentru pirateria în domeniul drepturilor de autor la scară comercială. Durata maximă a pedepsei privative de libertate pentru cele mai grave forme ale acestor infracțiuni, și anume cele care sunt comise de organizații criminale, astfel cum sunt definite la articolul 1 din Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului ([29]), variază în statele membre ale UE. Statele membre sunt încurajate să reevalueze dacă sancțiunile penale prevăzute în dreptul lor intern pentru astfel de infracțiuni sunt suficiente pentru a fi descurajatoare și sunt la un nivel comparativ cu cele aplicate unor delicte grave similare pentru a asigura aplicarea eficace și respectarea principiului proporționalității, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție a UE, inclusiv de cauza C-655/21. De asemenea, ar trebui să li se solicite să evalueze dacă sancțiunile penale pentru astfel de infracțiuni sunt proporționale cu prejudiciul cauzat, asigurând în același timp respectarea normelor aplicabile ale dreptului Uniunii și ale dreptului internațional, inclusiv în ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale ale tuturor părților implicate.

([27]) EUIPO (2023): *Storage and destruction of seized counterfeit goods in the EU* (Depozitarea și distrugerea mărfurilor contrafăcute confiscate în UE).

([28]) Hotărârea Curții de Justiție din 19 octombrie 2023, C-655/21 (G. ST. T.), ECLI:EU:C:2023:356.

([29]) Decizia-cadru 2008/841/JAI a Consiliului din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate (JO L 300, 11.11.2008, p. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj).

(31) În plus, unele state membre nu dispun de unități specializate în asigurarea respectării legii sau în urmărirea penală care să se ocupe de infracțiunile legate de drepturile de proprietate intelectuală. Acest lucru împiedică cooperarea transfrontalieră eficace în materie de asigurare a respectării legii și face dificilă păstrarea cunoștințelor de către autoritățile competente. Utilizarea metodelor de investigare sub acoperire (de exemplu, prin interceptări telefonice și de date și operațiuni sub acoperire), asigurând în același timp respectarea normelor aplicabile ale Uniunii și ale dreptului internațional, inclusiv în ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale ale tuturor părților implicate, poate spori eficacitatea anchetelor transfrontaliere ce vizează infracțiuni comise de organizațiile criminale. În mod similar, anchetele financiare, inclusiv cele privind practicile de publicitate online și utilizarea criptomonedelor ([30]), precum și specializarea suficientă în rândul unităților de investigare și a procurorilor competenți sunt deosebit de importante. Specializarea în rândul unităților de investigare relevante din statele membre ar facilita, de asemenea, crearea unor grupuri tematice la nivelul UE formate din reprezentanți ai poliției, ai autorităților vamale și procurori, în cooperare cu Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii („Europol”), Oficiul European de Luptă Antifraudă („OLAF”) și Eurojust. Prin urmare, ar trebui puternic încurajată activitatea unităților specializate de investigare care dispun de resurse adecvate, asigurând în același timp respectarea normelor aplicabile ale dreptului Uniunii și ale dreptului internațional, inclusiv cele privind protecția drepturilor fundamentale ale tuturor părților implicate.

(32) Tehnologiile emergente și cu evoluție rapidă pot genera provocări, dar și noi oportunități în ceea ce privește asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Sistemele de IA, cum ar fi sistemele automatizate de recunoaștere a conținutului și algoritmii de învățare automată, pot fi utilizate pentru identificarea produselor contrafăcute sau piratate sau a modelelor asociate cu promovarea sau distribuția unor astfel de produse și pot deveni tehnologii-cheie în combaterea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Operatorii economici sunt încurajați să dea dovadă de prudență atunci când utilizează sisteme de IA și să evite folosirea de informații confidențiale, know-how sau secrete comerciale nedivulgate ca date de intrare în sistem, deoarece acest lucru i-ar putea împiedica să asigure protecția proprietății intelectuale pentru astfel de informații într-o etapă ulterioară. Abordarea provocărilor și a oportunităților pe care le prezintă inteligența artificială poate fi dificilă, în special pentru IMM-uri. Prin urmare, statele membre și părțile interesate din domeniu sunt încurajate să participe la elaborarea unei liste de verificare cuprinzătoare care ar trebui să ofere IMM-urilor informații valoroase, orientări și strategii practice, promovând inovarea, protejând drepturile de proprietate intelectuală și asigurând adoptarea responsabilă a tehnologiilor IA în peisajul de afaceri al UE.

(33) Piața tehnologiilor de combatere a contrafacerii și a pirateriei este complexă și evoluează rapid. Titularii de drepturi se pot confrunta cu provocări în ceea ce privește navigarea pe această piață și găsirea unor soluții tehnice adecvate sau a unor furnizori de tehnologie adecvați. Cu toate acestea, resurse precum Ghidul EUIPO privind tehnologiile de combatere a contrafacerii și a pirateriei pot sprijini titularii de drepturi care doresc să utilizeze tehnologii de combatere a contrafacerii. Tehnologia registrelor distribuite (inclusiv, dar fără a se limita la soluțiile bazate pe tehnologia blockchain) este bine adaptată pentru a spori trasabilitatea și transparența lanțului de aprovizionare, în concordanță cu pașaportul digital al produsului ([31]), ceea ce poate contribui la identificarea și stoparea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Evidențele în formă tokenizată legate de lanțul de aprovizionare al unui produs, stocate pe un blockchain, nu pot fi modificate și sunt transparente, documentează fiecare tranzacție și mișcare a produsului și pot fi prezentate ca mijloace de probă în conformitate cu dreptul procedural național.

(34) Infrastructura europeană de servicii bazate pe tehnologia blockchain („EBSI”) constă dintr-o rețea P2P publică de noduri interconectate care operează o infrastructură de servicii bazată pe tehnologia blockchain. EBSI este proiectată într-o manieră iterativă, concentrându-se pe un număr mic de utilizări specifice (aplicații), care sunt apoi extinse în timp. În cele din urmă, întreprinderile și organizațiile private vor putea să participe la EBSI și să utilizeze EBSI ca serviciu.

(35) Sistemul european de autentificare a produselor și serviciilor logistice al EUIPO („EBSI-ELSA”) este un program-pilot referitor la un sistem bazat pe tehnologia blockchain care va interconecta toate părțile interesate și sistemele acestora pentru a asigura autenticitatea produselor de-a lungul întregului lanț de aprovizionare și, în cele din urmă, dincolo de acesta. Atunci când produsele sunt conectate la infrastructura blockathon, se creează un geamăn digital ce stochează informațiile care le confirmă autenticitatea. Acest lucru le oferă părților interesate un mijloc de a transfera un produs alături de echivalentul său virtual, acesta din urmă purtând semnătura digitală imuabilă a deținătorului mărcii. De asemenea, sistemul oferă posibilitatea de a face schimb de informații digitale cu părțile implicate din lanțul logistic, inclusiv cu intermediarii și autoritățile competente.

([30]) Orice formă de monedă digitală sau virtuală care utilizează criptografia pentru securizarea tranzacțiilor.

([31]) COM(2022) 140 final, 30.3.2022, Comunicare intitulată „Asigurarea faptului că produsele sustenabile devin norma”.

(36) Recenta *Comunicare privind Web 4.0 și lumile virtuale* ([32]) stabilește strategia UE privind Web 4.0, o tranziție tehnologică revoluționară către o lume în care totul este interconectat fără discontinuități. Pe măsură ce lumile virtuale se dezvoltă tot mai mult, se preconizează că vor apărea noi provocări în ceea ce privește asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și identificarea presupușilor contravenienți, de exemplu asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală legate de tokenurile nefungibile („NFT”). Aceste provocări vor necesita o monitorizare suplimentară și un dialog cu părțile interesate.

(37) Un NFT este un activ digital care garantează unicitatea și autenticitatea unui anumit element sau conținut digital care utilizează tehnologia blockchain. Fiecare NFT are un identificator criptografic unic care îl diferențiază de altele, făcându-l limitat și verificabil. Printre alte utilizări, NFT le pot permite creatorilor să își tokenizeze și să își vândă creațiile (digitale sau fizice), oferindu-le în același timp cumpărătorilor dovada unicității produsului și oferă posibilitatea de a tranzacționa sau de a prezenta aceste active pe platformele online în mod securizat și descentralizat. Cu toate acestea, dreptul de proprietate asupra unui NFT nu echivalează cu dreptul de proprietate asupra activului suport conținut sau menționat în acesta. Deși deținerea unui NFT acordă, în general, proprietarului drepturi exclusive asupra acestuia (dreptul de a transfera, vinde sau afișa reprezentarea tokenizată a activului), acesta nu conferă neapărat vreun drept cu privire la activul fizic sau digital inițial, deoarece acestea rămân concepte juridice distincte.

(38) La 1 ianuarie 2021, Comisia și EUIPO au lansat Fondul pentru IMM-uri ([33]), care oferă sprijin financiar IMM-urilor afectate de pandemia de COVID-19 și de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, cu scopul de a le ajuta să își gestioneze portofoliile de proprietate intelectuală. În 2024, pentru a sprijini în continuare IMM-urile în asigurarea respectării drepturilor lor de proprietate intelectuală, Fondul pentru IMM-uri rambursează, de asemenea, costurile consilierii inițiale furnizate de un expert în scanarea privind proprietatea intelectuală ([34]) desemnat de un oficiu național pentru proprietate intelectuală (voucher de proprietate intelectuală). Această consiliere sau îndrumare include acțiuni recomandate pentru soluționarea încălcărilor existente ale drepturilor de proprietate intelectuală și pentru prevenirea posibilelor încălcări viitoare. Voucherul de proprietate intelectuală nu include activități formale de asigurare a respectării legii, cum ar fi redactarea de scrisori de încetare sau introducerea de acțiuni în justiție. Prin acest instrument suplimentar, IMM-urile beneficiază de consiliere sau de îndrumare: (i) când iau cunoștință de o încălcare a dreptului lor de proprietate intelectuală de către un terț; (ii) când sunt expuse riscului de a fi acuzate de către un terț că au încălcat activele de proprietate intelectuală ale acestuia sau (iii) când trebuie să ia măsuri preventive legate de asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

(39) Pe măsură ce economia mondială a devenit din ce în ce mai digitalizată, a crescut riscul dobândirii, utilizării și divulgării ilegale a know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) prin atacuri cibernetice. Astfel de atacuri cibernetice includ desfășurarea de activități economice ce vizează dobândirea de secrete comerciale, care ar putea face ulterior obiectul protecției proprietății intelectuale. IMM-urile sunt mai expuse atacurilor cibernetice decât întreprinderile mai mari din cauza lipsei lor de informare cu privire la securitatea cibernetică și a măsurilor lor de securitate cibernetică insuficient de solide. De asemenea, atacurile cibernetice provoacă prejudicii economice grave IMM-urilor și subminează competitivitatea generală a acestora. Astfel cum s-a anunțat în planul de acțiune privind proprietatea intelectuală din 2020, Comisia pregătește un set de instrumente de sensibilizare pentru IMM-uri, pentru a le ajuta să prevină atacurile cibernetice ce vizează însușirea frauduloasă a secretelor lor comerciale sau să reacționeze la acestea.

(40) Majoritatea cetățenilor europeni afirmă că au o bună înțelegere a noțiunii de drepturi de proprietate intelectuală și un procent și mai mare (93 %) consideră că este important ca drepturile de proprietate intelectuală să fie protejate. De asemenea, există un nivel ridicat de cunoaștere în rândul cetățenilor europeni cu privire la efectele negative ale contrafacerii, marea majoritate a acestora (aproximativ 80 %) considerând că activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală: (i) sprijină comportamentul lipsit de etică și organizațiile criminale; (ii) afectează întreprinderile și pun în pericol locurile de muncă și (iii) reprezintă o amenințare pentru sănătate, siguranță și mediu. Cu toate acestea, peste un sfert din tinerii europeni (cu vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani) au cumpărat online, în mod intenționat, cel puțin un produs contrafăcut ([35]), ceea ce demonstrează necesitatea unor acțiuni specifice pentru a reduce această tendință și pentru a consolida în continuare colectarea de dovezi și sensibilizarea cu privire la riscurile pentru sănătate și siguranță asociate achiziției de produse contrafăcute. În acest context, EUIPO a creat o rețea de experți din cadrul ministerelor educației din statele membre și reprezentanți ai oficiilor naționale pentru proprietate intelectuală, cu scopul de a reuni factorii de decizie relevanți și de a formula o abordare comună a proprietății intelectuale în domeniul educației. Unul dintre cele mai vizibile rezultate ale acestei rețele este proiectul „Ideas Powered @ School”, care produce și colectează materiale educative și de formare cu privire la proprietatea intelectuală.

([32]) Comunicarea Comisiei din 11 iulie 2023 intitulată „O inițiativă a UE privind Web 4.0 și lumile virtuale: în avangarda următoarei tranziții tehnologice”, COM(2023) 442 final.

([33]) Anexa II la Decizia de punere în aplicare a Comisiei – Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor, în special a IMM-urilor, și sprijinirea accesului acestora la piețe, C(2023) 1119 final.

([34]) Experții în scanarea privind proprietatea intelectuală sunt numiți de oficiile pentru proprietate intelectuală din statele membre pentru a oferi IMM-urilor consiliere inițială cu privire la modalitățile de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cazul încălcării acestora sau de evitare a încălcării drepturilor de proprietate intelectuală ale altor persoane.

([35]) EUIPO: *European citizens and intellectual property: Perception, awareness, and behaviour* (Cetățenii europeni și proprietatea intelectuală: Percepție, conștientizare și comportament) (2023).

(41) Pentru ca operațiunile autorităților competente, cum ar fi autoritățile vamale, poliția și parchetele, să fie eficiente și eficace, acestea trebuie să dispună de cunoștințe aprofundate privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și să fie întotdeauna la curent cu cele mai recente tendințe și evoluții tehnologice în acest domeniu. În acest sens, EUIPO și Agenția UE pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii („CEPOL") au înființat deja Centrul virtual de formare privind drepturile de proprietate intelectuală pentru autoritățile vamale, serviciile de poliție, parchete și autoritățile de supraveghere a pieței. EUIPO și CEPOL au creat, de asemenea, resurse și materiale de formare adaptate pentru aceste grupuri. În plus, la cererea unui stat membru, se poate acorda sprijin tehnic autorităților naționale competente, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/240.

(42) Comerțul cu produse farmaceutice contrafăcute în UE a crescut în ultimii ani ([36]), medicamentele fiind a șaptea categorie de produse confiscate cel mai des la frontiera externă a UE în 2020. De asemenea, produsele farmaceutice contrafăcute sunt promovate pe scară largă și oferite spre vânzare online. Acestea conțin adesea ingrediente toxice, de calitate slabă sau cu dozaj greșit și, prin urmare, sunt considerate medicamente falsificate în temeiul Directivei 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([37]). Consumatorii trebuie să fie sprijiniți în identificarea site-urilor care vând produse farmaceutice contrafăcute online. În pofida faptului că Directiva 2001/83/CE prevede, începând din 2011, norme privind un logo comun care le permite consumatorilor să identifice farmaciile online autorizate, gradul de conștientizare al consumatorilor în acest sens rămâne foarte scăzut.

(43) Raportul Comisiei privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările terțe ([38]) urmărește să informeze titularii de drepturi, în special IMM-urile, cu privire la riscurile potențiale la adresa drepturilor lor de proprietate intelectuală atunci când desfășoară activități comerciale în anumite țări din afara UE. Prin urmare, raportul urmărește să le permită să elaboreze strategii de afaceri și operațiuni pentru a proteja valoarea activelor lor necorporale, cum ar fi proprietatea intelectuală. Comisia a înființat servicii de asistență în materie de DPI pentru IMM-uri în China, America Latină, Asia de Sud-Est, India și Africa pentru a sprijini întreprinderile din UE care încearcă să își protejeze și să asigure respectarea drepturilor lor de proprietate intelectuală în aceste regiuni. Aceste servicii ajută operatorii economici din UE să se familiarizeze cu mediul juridic înainte de a începe o activitate comercială în aceste regiuni.

(44) Lista de supraveghere a contrafacerii și pirateriei, publicată periodic de Comisie, include exemple de piețe sau furnizori de servicii raportați ai căror operatori sau proprietari sunt situați în afara UE și care se presupune că se implică, facilitează sau beneficiază de pe urma contrafacerii și a pirateriei. Scopul acestei liste de supraveghere este de a încuraja operatorii și proprietarii, precum și autoritățile naționale competente și guvernele să ia măsurile necesare pentru a reduce disponibilitatea pe aceste piețe a mărfurilor sau serviciilor care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. De asemenea, lista de supraveghere urmărește să informeze consumatorii cu privire la riscurile de mediu, în materie de siguranță a produselor și la alte riscuri pe care le prezintă achizițiile de pe piețele potențial problematice. Lista de supraveghere este elaborată în cooperare cu Europol și EUIPO, a căror expertiză, în special în ceea ce privește platformele de comunicare socială și platformele online, contribuie la o analiză mai aprofundată a tendințelor și provocărilor legate de piraterie și contrafacere în ceea ce privește serviciile online din țări terțe, precum și a măsurilor luate.

(45) Creșterea numărului de zone de liber schimb („ZLS") din afara UE poate facilita vânzările de mărfuri presupuse a fi contrafăcute și piratate, deoarece aceste zone: (i) acordă scutiri de taxe și impozite; (ii) au proceduri administrative mai simple și (iii) permit importul cu scutire de taxe vamale al materiilor prime, utilajelor, pieselor și echipamentelor. Unii operatori economici pot profita de supravegherea și de controalele percepute ca fiind inadecvate, precum și de lipsa de transparență din ZLS pentru a desfășura activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Pentru a îmbunătăți situația, în 2019, Consiliul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a adoptat *Recomandarea privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de*

([36]) Studiul EUIPO-OCDE privind comerțul cu produse farmaceutice contrafăcute.

([37]) Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman (JO L 311, 28.11.2001, p. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/83/oj).

([38]) Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2023) 153 final: Raport privind protejarea și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările terțe.

transparență în zonele de liber schimb. Recomandarea include o anexă privind un cod de conduită pentru zone de liber schimb curate, care conține recomandări pentru operatorii din ZLS cu privire la modalitățile de reducere a disponibilității bunurilor ilicite în ZLS. Ulterior, recomandarea OCDE a fost aprobată printr-o decizie a Consiliului ([39]). Este atât în interesul titularilor de drepturi, cât și al consumatorilor din UE ca operatorii din zonele de liber schimb din UE: (i) să adere la Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate; (ii) să crească nivelul de transparență în zonele lor de liber schimb și, prin urmare, (iii) să contribuie la reducerea disponibilității în ZLS a mărfurilor suspectate că aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală.

(46) Este esențial ca statele membre și părțile interesate să facă schimb de informații relevante cu privire la acțiunile întreprinse ca urmare a prezentei recomandări și la punerea sa în aplicare. EUIPO, care joacă un rol central în eforturile UE de combatere a contrafacerii și de îmbunătățire a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, ar trebui să sprijine diseminarea, punerea în aplicare și monitorizarea prezentei recomandări. Având în vedere experiența sa vastă și rețeaua sa extinsă de reprezentanți din sectorul public și privat, EUIPO ar trebui încurajat să contribuie la colectarea de informații, să monitorizeze bunele practici și să țină legătura cu rețeaua sa pentru a spori cooperarea transfrontalieră în materie de asigurare a respectării legii între toate părțile interesate relevante. Având în vedere că SAL oferă o soluție extrajudiciară simplă, rapidă și necostisitoare la litigiile privind proprietatea intelectuală, utilizarea acestei soluții trebuie extinsă și promovată. Centrul de mediere al EUIPO ar putea îndeplini aceste sarcini în mod eficace.

(47) Pentru a se asigura respectarea dreptului fundamental la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și libera circulație a acestor date, prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul tuturor măsurilor luate pentru punerea în aplicare a prezentei recomandări ar trebui să fie conformă pe deplin cu normele privind protecția datelor, în special cu Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului ([40]) și cu Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului ([41]), și ar trebui să fie monitorizată de autoritățile de supraveghere competente.

(48) Prezenta recomandare respectă drepturile fundamentale și este în conformitate cu principiile recunoscute în cartă. Prezenta recomandare urmărește mai ales să asigure respectarea pe deplin a articolelor 8, 11, 16, 17, 47 și 49 din cartă.

(49) Având în vedere complementaritatea dintre prezenta recomandare, Regulamentul (UE) 2022/2065 și Recomandarea (UE) 2023/1018, efectele prezentei recomandări ar trebui evaluate, ținând seama în mod corespunzător de constatările EUIPO, în termen de cel mult trei ani de la adoptarea prezentei recomandări,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

CAPITOLUL 1

DISPOZIȚII GENERALE

SCOPUL

1. Prezenta recomandare încurajează statele membre, inclusiv autoritățile naționale competente, titularii de drepturi și alți operatori economici, inclusiv furnizorii de servicii intermediare, să ia măsuri eficace, adecvate și proporționale pentru a combate activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală atât în mediul online, cât și offline, în conformitate cu prezenta recomandare. Atunci când pun în aplicare orice acțiune în temeiul prezentei recomandări, statele membre ar trebui să asigure respectarea drepturilor și a obligațiilor prevăzute de dreptul Uniunii, în special de articolul 52 din cartă.

([39]) COM(2019) 294 final.

([40]) Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([41]) Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului (JO L 119, 4.5.2016, p. 89, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj).

2. Prezenta recomandare reamintește obligațiile statelor membre, ale titularilor de drepturi, ale furnizorilor de servicii intermediare și ale destinatarilor serviciilor respective în temeiul dreptului Uniunii, în special Directivele 98/44/CE ([42]), 98/71/CE ([43]), 2000/31/CE ([44]), 2001/29/CE, 2002/58/CE ([45]), 2004/48/CE, (UE) 2015/2436 ([46]) și (UE) 2019/790 ([47]), Regulamentele (CE) nr. 1610/96 ([48]), (CE) nr. 469/2009 ([49]), (UE) nr. 608/2013, (UE) 2017/1001 ([50]) și (UE) 2022/2065 ale Paramentului European și ale Consiliului.

3. Prezenta recomandare nu recomandă nicio acțiune cuprinsă în domeniul de aplicare al dispozițiilor obligatorii ale dreptului Uniunii și nici nu urmărește să interpreteze respectivele dispoziții obligatorii. În cazul unui conflict sau al unei suprapuneri între o recomandare și orice dispoziție obligatorie din dreptul Uniunii, se aplică dispoziția obligatorie din dreptul Uniunii.

4. Recomandarea nu se aplică schimburilor comerciale legitime, inclusiv:

   (a) în cazul epuizării drepturilor relevante în sensul articolului 15 din Directiva (UE) 2015/2436, al articolului 15 din Regulamentul (UE) 2017/1001, al articolului 15 din Directiva 98/71/CE, al articolului 21 din Regulamentul (CE) nr. 6/2002 și al Directivei 2001/29/CE, al Directivei (UE) 2019/790 și al Directivei 2004/48/CE;

   (b) niciunei utilizări legitime a conținutului, cum ar fi utilizarea conținutului protejat prin drepturi de autor cu respectarea limitărilor și a excepțiilor.

DEFINIȚII

5. În sensul prezentei recomandări, se aplică următoarele definiții:

   (a) „activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală” înseamnă activități precum fabricarea, promovarea, vânzarea sau distribuția de mărfuri contrafăcute care fac obiectul unui act de încălcare a drepturilor de marcă, a unui brevet sau a unei indicații geografice, precum și de mărfuri sau conținuturi piratate care fac obiectul unui act de încălcare a unui desen sau model industrial sau a unui drept de autor, inclusiv servicii conexe, atunci când aceste acte sunt întreprinse la scară comercială în scopul obținerii unui avantaj economic sau comercial direct sau indirect;

   (b) „operatori economici” înseamnă producători, reprezentanți autorizați, importatori, distribuitori, furnizori de servicii de logistică sau orice altă persoană fizică sau juridică, inclusiv titulari de drepturi și furnizori de servicii intermediare;

([42]) Directiva 98/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 1998 privind protecția juridică a invențiilor biotehnologice (JO L 213, 30.7.1998, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/44/oj).

([43]) Directiva 98/71/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 1998 privind protecția juridică a desenelor și modelelor industriale (JO L 289, 28.10.1998, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/71/oj).

([44]) Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) (JO L 178, 17.7.2000, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj).

([45]) Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO L 201, 31.7.2002, p. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj).

([46]) Directiva (UE) 2015/2436 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2015 de apropiere a legislațiilor statelor membre cu privire la mărci (JO L 336, 23.12.2015, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2015/2436/oj).

([47]) Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO L 130, 17.5.2019, p. 92, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj).

([48]) Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare (JO L 198, 8.8.1996, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1610/oj).

([49]) Regulamentul (CE) nr. 469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind certificatul suplimentar de protecție pentru medicamente (JO L 152, 16.6.2009, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/469/oj).

([50]) Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene (JO L 154, 16.6.2017, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1001/oj).

(c) „furnizor de servicii intermediare” înseamnă un operator economic care furnizează un serviciu ce poate fi utilizat de una sau mai multe persoane în scopul desfășurării de activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală și care nu are neapărat o relație specială, de exemplu o legătură contractuală, cu aceste persoane; în această categorie pot fi incluși, după caz, furnizorii de servicii de transport și logistică, prestatorii de servicii de plată, furnizorii de platforme de comunicare socială și furnizorii de nume de domenii ([51]);

(d) „furnizor de platforme de comunicare socială” înseamnă un furnizor de servicii intermediare care le permit utilizatorilor să creeze, să partajeze sau să interacționeze cu conținut, informații sau comunicări online;

(e) „furnizor de servicii de transport și logistică” înseamnă un intermediar care organizează și/sau efectuează transportul de mărfuri de la un punct de origine, de exemplu expeditor, până la un punct de destinație, de exemplu destinatar, prin intermediul mijloacelor de transport naval (nave, șlepuri), rutier, feroviar sau aerian de mărfuri sau al altor mijloace de transport;

(f) „autorități competente” înseamnă autoritățile publice cu competențe legate de investigarea și/sau asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală la nivel național și la nivelul UE.

CAPITOLUL 2

PROMOVAREA COOPERĂRII, A COORDONĂRII ȘI A SCHIMBULUI DE INFORMAȚII PENTRU A PROTEJA INOVAREA ȘI INVESTIȚIILE

Promovarea cooperării prin instrumente voluntare

6. Titularii de drepturi și furnizorii de servicii intermediare sunt încurajați:

(a) să participe la instrumentele de cooperare voluntară ale UE sau naționale, cum ar fi Memorandumul de înțelegere privind contrafacerea și Memorandumul de înțelegere privind publicitatea;

(b) să participe la procesul de modernizare a Memorandumului de înțelegere privind contrafacerea și a Memorandumului de înțelegere privind publicitatea și să adere la aceste memorandumuri de înțelegere după modernizarea lor.

7. Statele membre sunt încurajate să promoveze participarea operatorilor economici, cum ar fi furnizorii de servicii intermediare, inclusiv piețele de comerț electronic, furnizorii de servicii de transport și logistică, prestatorii de servicii de plată, furnizorii de platforme de comunicare socială, furnizorii de servicii de nume de domenii și părțile interesate din sectorul publicității online, la aceste instrumente de cooperare voluntară și la modernizarea Memorandumului de înțelegere privind contrafacerea și a Memorandumului de înțelegere privind publicitatea, inclusiv la posibila transformare a acestora în coduri de conduită în temeiul articolelor 45 și 46 din Regulamentul (UE) 2022/2065.

Consolidarea rolului semnatarilor Memorandumului de înțelegere privind contrafacerea în calitate de „notificatori de încredere”

8. Titularii de drepturi și reprezentanții acestora care sunt semnatari ai Memorandumului de înțelegere privind contrafacerea sunt încurajați să solicite primirea statutului de notificatori de încredere pentru a beneficia de tratamentul specific prevăzut în Regulamentul (UE) 2022/2065 în ceea ce privește notificările transmise de notificatorii de încredere, în măsura în care aceștia respectă cerințele prevăzute la articolul 22 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/2065.

Furnizorii de servicii de transport și logistică: prevenirea utilizării abuzive a serviciilor furnizate de aceștia pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală

9. Pentru a preveni utilizarea abuzivă a serviciilor furnizorilor de servicii de transport și logistică pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, atât pentru mărfurile care intră în UE, cât și în ceea ce privește comerțul intra-UE, acei furnizori care au relații contractuale directe cu expeditorul sau destinatarul sunt încurajați să pună în aplicare următoarele bune practici în deplină conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal:

(a) să menționeze în mod clar în termenii și condițiile lor:

1. circumstanțele în care, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile, au dreptul de a deschide și de a inspecta un transport pentru a evalua dacă transportul respectiv include mărfuri care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală;

([51]) A se vedea Hotărârea Curții de Justiție din 27 martie 2014, UPC Telekabel, C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192, punctele 32 și 35, Hotărârea Curții (Camera a treia) din 24 noiembrie 2011 și Hotărârea Curții de Justiție din 7 iulie 2016, Tommy Hilfiger Licencing și alții, C-494/15, ECLI:EU:C:2016:528, punctul 23.

2. procedura de informare în orice situație a destinatarului sau a proprietarului mărfurilor cu privire la rezultatul evaluării respective, indiferent dacă se găsesc sau nu dovezi legate de prezența unor mărfuri care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală;

3. căile de atac de care dispune și despăgubirile la care are dreptul destinatarul sau proprietarul transportului în cazul în care transportul este deschis și nu se găsesc dovezi legate de prezența unor mărfuri care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală;

(b) să instituie un sistem de verificare a datelor referitoare la transporturi, cu scopul de a transmite autorităților vamale, la cererea acestora, date fiabile prealabile sosirii, contribuind la o evaluare eficace de către autoritățile vamale a riscurilor legate de activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Această verificare va include, în măsura în care acest lucru este practic, următoarele elemente:

1. verificarea datelor despre întreprindere furnizate, în măsura în care acestea sunt publice și gratuite;

2. verificarea informațiilor despre expeditor și destinatar comparativ cu datele care sunt disponibile public și gratuite și care sprijină detectarea mărfurilor ilicite și a posibilelor încălcări ale drepturilor de proprietate intelectuală.

Prestatorii de servicii de plată: prevenirea utilizării abuzive a serviciilor furnizate de aceștia pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală

10. Pentru a preveni utilizarea abuzivă a serviciilor prestatorilor de servicii de plată pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, aceștia sunt încurajați să pună în aplicare următoarele bune practici:

(a) să menționeze în mod clar în termenii și condițiile lor, ca motiv de suspendare sau de reziliere a contractului încheiat cu vânzătorii, orice constatare, inclusiv de către autoritatea competentă, a utilizării serviciilor lor de plată pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală;

(b) să instituie mecanisme de notificare prin care titularii de drepturi care le utilizează serviciile de plată să notifice orice activitate care încalcă drepturile de proprietate intelectuală;

(c) în cazul în care acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și economic, să implementeze un sistem informatic care să permită identificarea operatorilor implicați în activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, pentru diferite servicii de plată, atunci când un prestator de servicii de plată a încetat furnizarea serviciilor către astfel de operatori din cauza unor activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală;

(d) să facă schimb de informații cu alți prestatori de servicii de plată cu privire la tendințele legate de activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală și să instituie măsuri specifice împotriva utilizării abuzive repetate a serviciilor lor, în special în cazul în care o autoritate competentă a constatat că serviciile lor au fost utilizate pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

11. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal ar trebui efectuată în conformitate cu dreptul Uniunii. Prezenta recomandare nu ar trebui să instituie nicio obligație în sarcina prestatorilor de servicii de plată de a instala un sistem de filtrare a oricărei plăți sau a tuturor plăților efectuate de toți clienții prin intermediul serviciilor lor.

Furnizorii de platforme de comunicare socială: prevenirea utilizării abuzive a serviciilor furnizate de aceștia pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală

12. Pentru a preveni utilizarea abuzivă a serviciilor furnizorilor de platforme de comunicare socială pentru activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, aceștia sunt încurajați să pună în aplicare următoarele bune practici:

(a) să sprijine titularii de drepturi, în special titularii de mărci, și autoritățile competente, în combaterea utilizării ilegale a mărcilor acestora în numele conturilor de pe platformele de comunicare socială, în special în cadrul comunicărilor private sau al grupurilor închise, inclusiv prin punerea la dispoziția titularilor de mărci a unor conturi verificate;

(b) să implementeze sisteme adecvate pentru a identifica persoanele fizice sau juridice despre care se presupune că le utilizează în mod abuziv serviciile pentru a desfășura activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală și pentru a lua măsuri în acest sens;

(c) să instituie politici de sensibilizare a administratorilor grupurilor de pe platformele de comunicare socială cu privire la riscul ca utilizatorii acestor platforme să desfășoare activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală în cadrul comunicărilor private sau al grupurilor închise.

13. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal ar trebui efectuată în conformitate cu dreptul Uniunii. Prezenta recomandare nu afectează în niciun fel utilizarea legitimă a serviciului și nu ar trebui să determine furnizorii de platforme de comunicare socială să ia măsuri care ar afecta libertatea de exprimare și de informare a utilizatorilor serviciilor lor.

Furnizorii de nume de domenii: asigurarea protecției drepturilor de proprietate intelectuală în sistemul de nume de domenii

14. Registrele de nume de domenii de prim nivel („TLD") și entitățile care prestează servicii de înregistrare a numelor de domenii stabilite în UE și/sau care oferă servicii în UE sunt încurajate să pună în aplicare următoarele bune practici:

    (a) să prevadă în termenii și condițiile lor că identificarea de către autoritatea competentă a unor activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală în legătură cu un nume de domeniu sau cu utilizarea acestuia poate duce la încetarea înregistrării și/sau la suspendarea și ștergerea delegării numelui de domeniu;

    (b) să pună la dispoziția solicitanților înregistrării, în cursul procesului de înregistrare, linkuri către registrele de proprietate intelectuală relevante, care sunt disponibile public și pot fi consultate online, pentru a le permite acestora să verifice numele de domeniu în vederea identificării eventualelor conflicte cu drepturile de proprietate intelectuală înregistrate. În acest sens, registrele de nume de domenii de prim nivel stabilite în UE și/sau care oferă servicii în UE sunt încurajate să coopereze și să colaboreze cu EUIPO pe baza unor acorduri voluntare pentru a reproduce, pentru domeniile de prim nivel aflate în administrarea lor, sistemul actual de informare și de alertă gestionat de EUIPO și EURid pentru mărcile UE și domeniul de prim nivel „.eu", extinzându-le astfel încât să acopere și indicațiile geografice înregistrate;

    (c) să prevadă proceduri de verificare a datelor de înregistrare a numelor de domenii, prin utilizarea, de exemplu, a soluțiilor de identificare electronică și/sau a registrelor accesibile publicului, cum ar fi registrele civile și comerciale, pentru a verifica identitatea solicitantului înregistrării, cu respectarea deplină a dreptului la protecția datelor;

    (d) să ia măsuri voluntare pentru a detecta datele de înregistrare incorecte pentru numele de domenii existente și să acorde solicitanților înregistrării o perioadă rezonabilă pentru a corecta sau a completa aceste date, la expirarea căreia se poate emite o notificare de suspendare a delegării numelui lor de domeniu.

15. Atunci când se solicită accesul la datele de înregistrare a numelor de domenii care sunt date cu caracter personal, registrele de nume de domenii de prim nivel și entitățile care prestează servicii de înregistrare a numelor de domenii stabilite în UE și/sau care oferă servicii în UE sunt încurajate să recunoască drept solicitanți de acces legitim orice persoană fizică sau juridică care solicită un drept la informare în temeiul Directivei 2004/48/CE.

16. Având în vedere revizuirea sistemului de indicații geografice agricole și noul sistem de indicații geografice pentru produsele artizanale și industriale, care va fi pe deplin aplicabil din decembrie 2025 ([52]), EUIPO este încurajat să extindă actualul sistem de informare și de alertă pentru a acoperi și indicațiile geografice.

17. Deținătorii de nume de domenii ar trebui să aibă dreptul de a contesta orice suspendare sau ștergere a numelui de domeniu pe care l-au înregistrat.

18. Orice prelucrare a datelor cu caracter personal ar trebui efectuată în conformitate cu dreptul Uniunii.

Desemnarea unui punct de contact unic pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

19. Autoritățile competente, titularii de drepturi și furnizorii de servicii intermediare sunt încurajați să desemneze un punct de contact pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și să îl menționeze în mod clar pe site-ul lor și pe alte canale de comunicare relevante. De asemenea, aceștia sunt încurajați să utilizeze IPEP pentru indicarea punctului de contact desemnat pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

([52]) Regulamentul (UE) 2023/2411 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 octombrie 2023 privind protecția indicațiilor geografice pentru produsele artizanale și industriale și de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1001 și (UE) 2019/1753 (JO L, 2023/2411, 27.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj).

Promovarea instrumentelor existente pentru a facilita cooperarea și schimbul de informații

20. Statele membre sunt încurajate să promoveze utilizarea instrumentelor tehnice pentru a facilita coordonarea, schimbul de informații și comunicarea între titularii de drepturi și autoritățile competente prin:

    (a) promovarea utilizării IPEP pentru schimbul securizat de informații, inclusiv de către titularii de drepturi pentru depunerea cererilor electronice de intervenție (e-AFA) prin intermediul unui portal pentru comercianți, care poate fi portalul comercianților IPEP pentru COPIS ([53]) sau unul dintre portalurile naționale dezvoltate de statele membre;

    (b) încurajarea autorităților de supraveghere a pieței să utilizeze ICSMS și a tuturor autorităților competente să utilizeze sistemul „Safety Gate" al UE pentru a semnala și a comunica produsele care pot fi contrafăcute sau piratate;

    (c) încurajarea sistemelor judiciare naționale să consulte colecția cu principalele hotărâri privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală creată de EUIPO.

21. În cazul în care aceste instrumente nu sunt utilizate suficient de către autoritățile competente relevante, inclusiv de către autoritățile de supraveghere a pieței, statele membre sunt încurajate să aloce resursele umane și tehnice necesare pentru a spori gradul de utilizare a acestor instrumente.

22. EUIPO este încurajat să încerce să colaboreze și cu alți parteneri în cadrul schimburilor din IPEP, inclusiv cu intermediari precum prestatorii de servicii de plată.

Promovarea schimbului eficace de informații între toți actorii din lanțul valoric

23. Statele membre sunt încurajate să facă schimb de informații și date cu privire la noile tendințe în materie de contrafacere și piraterie, punerile sub sechestru, evaluările riscurilor, listele cu site-uri despre care autoritățile competente au constatat că au desfășurat activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală (site-uri care încalcă proprietatea intelectuală) și bunele practici în materie de combatere a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, astfel cum se prevede în dreptul Uniunii. Acestea ar trebui să facă schimb de astfel de informații cu organismele UE cu atribuții în domeniu, cum ar fi OLAF, Europol, EUIPO și Comisia, utilizând în mod optim instrumentele juridice și tehnice disponibile.

24. Operatorii economici sunt încurajați să facă schimb de informații cu autoritățile competente în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu privire la originea și canalele de distribuție asociate activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală, precum și cu privire la tacticile și comportamentele presupușilor contravenienți. De asemenea, aceștia sunt încurajați să exploreze noi modalități de a face schimb de informații cu privire la persoanele implicate în mod repetat în activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală online sau offline.

25. Autoritățile competente relevante sunt încurajate să facă schimb sau să partajeze, fie spontan, fie pe baza unei cereri specifice, orice informații strategice sau tehnice la nivel național și la nivelul UE, contribuind la analiza riscurilor și alte informații operative prin intermediul instrumentelor care le-au fost puse la dispoziție ([54]).

26. Organismele relevante ale UE și autoritățile competente sunt încurajate să analizeze posibilitatea de a face publice și interoperabile analiza riscurilor și alte sisteme de informații pentru a permite căutarea unor posibile elemente comune cu încălcările anterioare ale drepturilor de proprietate intelectuală și cu infracțiunile legate de proprietatea intelectuală. În acest sens, EUIPO este încurajat să sprijine colectarea de date, căutările de date, precum și crearea și utilizarea de „tablouri de bord" cu date bazându-se pe activitatea Grupului tehnic pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și schimbul de date.

([53]) COPIS (sistemul de combatere a contrafacerii și a pirateriei) este o bază de date a UE creată de Comisie în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 608/2013 și care permite autorităților vamale să își îndeplinească obligațiile legale care decurg din regulament, prin prelucrarea, stocarea și gestionarea cererilor de intervenție și a evidențelor privind încălcările care conțin informații relevante privind mărfurile pentru care se suspendă acordarea liberului de vamă sau mărfurile care sunt reținute.

([54]) De exemplu, COPIS, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 608/2013 privind măsurile referitoare la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală la frontiere; Sistemul de informații al vămilor, astfel cum se prevede în Regulamentul (CE) nr. 515/97 privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre și cooperarea dintre acestea și Comisie în vederea asigurării aplicării corespunzătoare a legislației din domeniile vamal și agricol; Sistemul de informații vamale Plus, astfel cum se prevede în Decizia-cadru 2009/917/JAI a Consiliului privind utilizarea tehnologiei informației în domeniul vamal; Sistemul informațional și portalul de analiză a datelor ale Europol, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2016/794 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol) etc.

27. Cooperarea dintre EUIPO și diferite organisme implicate în asigurarea respectării legii la nivelul UE, inclusiv Europol, OLAF, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală („Eurojust"), Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă („FRONTEX") și CEPOL, ar trebui să continue să sprijine și să eficientizeze lupta împotriva activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. EUIPO ar trebui să contribuie și să sprijine consolidarea rețelei. Schimbul de informații între toți actorii afectați de activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală ar trebui să aibă loc în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu normele în materie de concurență, și cu principiile stabilite în orientările privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul acordurilor de cooperare orizontală, în special principiile privind schimbul de informații și prelucrarea datelor cu caracter personal, dreptul la viață privată și de a desfășura o activitate comercială, precum și dreptul la o cale de atac eficientă ([55]).

Îmbunătățirea implicării autorităților de supraveghere a pieței în combaterea contrafacerii

28. Statele membre sunt încurajate să pună la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței competențele și resursele necesare pentru monitorizarea activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală în cadrul investigațiilor lor.

29. Statele membre sunt încurajate să promoveze o mai bună coordonare și cooperare între autoritățile de supraveghere a pieței și alte autorități responsabile cu asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, în special prin solicitarea intensificării schimbului de informații și a unei coordonări îmbunătățite în luarea măsurilor de combatere a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. EUIPO este încurajat să sprijine această cooperare prin cursuri de formare, inclusiv în ceea ce privește instrumentele de schimb de informații, și prin acțiuni comune de detectare a produselor contrafăcute și să colecteze dovezi suplimentare cu privire la riscurile pentru sănătate și siguranță pe care le prezintă aceste produse.

CAPITOLUL 3

CONSOLIDAREA PROCEDURILOR DE ASIGURARE A RESPECTĂRII DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Promovarea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor

30. Oficiile naționale pentru proprietate intelectuală, atunci când oferă servicii de mediere, și alți furnizori de servicii de soluționare alternativă a litigiilor (SAL) sunt încurajați să furnizeze servicii de mediere în cazul litigiilor legate de proprietatea intelectuală, altele decât procedurile de înregistrare și de opoziție.

31. Registrele de nume de domenii de prim nivel stabilite în UE și/sau care oferă servicii în UE sunt încurajate să prevadă o procedură SAL în care drepturile de proprietate intelectuală să poată fi invocate care:

    (a) să țină seama de bunele practici internaționale în acest domeniu și, în special, de recomandările relevante ale Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale pentru a evita pe cât posibil înregistrările speculative și abuzive;

    (b) să respecte norme procedurale uniforme în concordanță cu cele prevăzute în Politica ICANN de soluționare uniformă a litigiilor legate de numele de domenii.

32. În urma unei proceduri SAL în care titularul de drepturi a avut câștig de cauză și care poate fi considerată definitivă sau pentru care nu este disponibilă nicio cale de atac, registrul este încurajat fie să revoce numele de domeniu, fie să îl transfere, la cerere, părții care a avut câștig de cauză.

33. Orice procedură SAL ar trebui să respecte dreptul Uniunii sau dreptul intern aplicabil, inclusiv în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, dreptul la viață privată și de a desfășura o activitate comercială, precum și dreptul la o cale de atac eficientă.

Promovarea utilizării ordinelor de încetare dinamice

34. Statele membre sunt încurajate să prevadă posibilitatea de a solicita un ordin de încetare împotriva unui contravenient sau a unui anumit furnizor de servicii intermediare, care să poată fi extins la activitățile care încalcă drepturile de proprietate intelectuală încă neidentificate la momentul cererii de emitere a ordinului, dar care se referă la circumstanțe de fapt foarte similare care se află la originea presupusei încălcări a dreptului de proprietate intelectuală relevant.

([55]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind aplicabilitatea articolului 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul acordurilor de cooperare orizontală (JO C 259, 21.7.2023, p. 1).

35. Operatorii economici sunt invitați să dezvolte și să utilizeze în continuare soluții tehnice care permit identificarea încălcărilor repetate ale aceluiași drept de proprietate intelectuală de către aceeași persoană fizică sau juridică și prin mijloace similare, de exemplu prin site-uri oglindă, prin utilizarea unui element dominant al unei mărci online sau offline sau prin depozitarea repetată a mărfurilor contrafăcute în aceeași unitate de depozitare.

36. Atunci când introduc sau aplică norme privind ordinele de încetare, statele membre sunt încurajate să ia în considerare faptul că măsurile prevăzute în ordin nu ar trebui să fie nejustificat de împovărătoare pentru destinatari.

37. Statele membre sunt încurajate să prevadă faptul că durata ordinului de încetare nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru a asigura protecția efectivă a titularilor de drepturi.

38. Orice procedură privind acțiunile în încetare ar trebui să respecte dreptul Uniunii sau dreptul intern aplicabil, inclusiv în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, dreptul la viață privată și de a desfășura o activitate comercială, precum și dreptul la o cale de atac eficientă.

Asigurarea dreptului la informare pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

39. Statele membre sunt încurajate să prevadă posibilitatea ca autoritățile judiciare competente să dispună divulgarea informațiilor relevante în scopul combaterii eficace a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală care nu sunt întreprinse la scară comercială, ca răspuns la o cerere justificată și rezonabilă a reclamantului în cadrul procedurilor. În acest scop, informațiile relevante ar putea consta în aceleași informații care pot fi solicitate în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) din Directiva 2004/48/CE, inclusiv adresa de e-mail, numărul de telefon și adresele IP ale presupușilor contravenienți sau ale participanților la presupuse activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

40. Statele membre sunt încurajate să se asigure că, în cazul unei cereri de informații în temeiul articolului 8 din Directiva 2004/48/CE, este suficient să se furnizeze instanței competente orice dovezi disponibile în mod rezonabil care să demonstreze cu un grad suficient de certitudine că solicitantul este titularul de drepturi.

41. Schimbul de informații, care poate include date cu caracter personal, este de o importanță capitală pentru a permite combaterea eficientă și eficace a activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală. Pentru a permite titularilor de drepturi să inițieze proceduri civile corecte și echitabile de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală împotriva contravenienților, operatorii economici ar trebui încurajați să facă schimb de informații și dovezi relevante cu titularii de drepturi pentru aplicarea dreptului civil. În plus, operatorii economici sunt încurajați să ia în considerare:

(a) că interesul operatorului de date sau al unui terț de a obține informații cu caracter personal referitoare la o persoană care ar fi adus atingere proprietății sale pentru a o acționa în justiție în vederea obținerii de despăgubiri sub formă de daune-interese sau a recuperării creanțelor poate constitui un interes legitim în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (f) din Regulamentul (UE) 2016/679;

(b) practica decizională a autorităților naționale de protecție a datelor și orice orientări relevante ale Comitetului european pentru protecția datelor.

Asigurarea plății unor daune-interese adecvate

42. Statele membre sunt încurajate să se asigure că, în contextul procedurilor privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, titularii de drepturi pot primi despăgubiri sub formă de daune-interese adaptate prejudiciului real suferit de aceștia, utilizându-se o metodă de calcul al daunelor-interese care ține cont de toate aspectele prejudiciului suferit, inclusiv:

(a) daune-interese care acoperă prejudiciul moral suferit de titularul de drepturi;

(b) daune-interese care acoperă costurile legate de cercetarea și identificarea posibilelor acte de încălcare;

(c) daune-interese care acoperă plata dobânzilor aferente sumelor datorate.

43. Statelor membre li se reamintește că, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție ([56]), faptul că Directiva 2004/48/CE nu obligă statele membre să prevadă daune-interese „punitive" nu poate fi interpretat ca o interdicție de a introduce o astfel de măsură în cazurile corespunzătoare. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să ia în considerare, în conformitate cu tradițiile lor constituționale și juridice și în deplină conformitate cu carta, prevederea de daune-interese punitive ca despăgubire în cazul celor mai grave forme de activități care încalcă drepturile de proprietate intelectuală.

Depozitarea și eliminarea mai rapidă, mai rentabilă și mai ecologică a mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală

44. Statele membre și operatorii economici sunt încurajați să sprijine Comisia și EUIPO în:

(a) evaluarea modalităților de reducere a timpului și a costurilor depozitării și distrugerii mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală reținute la frontiera UE sau sechestrate pe piața internă și pentru care a fost emis un ordin de distrugere;

(b) colectarea și schimbul de bune practici cu privire la metodele și practicile de depozitare și eliminare în condiții de siguranță pentru mediu a mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală și pentru care a fost emis un ordin de distrugere, în vederea consolidării cunoștințelor, a alinierii practicilor naționale și a sensibilizării actorilor relevanți responsabili cu depozitarea și eliminarea acestor mărfuri, inclusiv bune practici privind depozitarea în condiții de siguranță pentru mediu.

45. Statele membre și operatorii economici sunt încurajați să se asigure că mărfurile care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală și pentru care a fost emis un ordin de distrugere sunt pregătite pentru reutilizare, reciclare sau altor operațiuni de valorificare și sunt incinerate sau eliminate în depozitele de deșeuri numai în ultimă instanță, atunci când astfel de soluții oferă cel mai bun rezultat din punctul de vedere al protecției mediului și sănătății umane. În astfel de cazuri, ar trebui să se acorde o atenție deosebită mărfurilor care conțin substanțe sau amestecuri periculoase.

46. Statele membre sunt încurajate să furnizeze Comisiei și EUIPO informații cu privire la costuri și la operatorii economici disponibili care oferă servicii de depozitare și/sau de eliminare în condiții de siguranță pentru mediu, inclusiv în cazul reciclării.

Sporirea eficacității sancțiunilor penale și a anchetelor

47. Statele membre sunt încurajate să reevalueze și, după caz, să ridice pragul maxim al pedepsei privative de libertate pentru cele mai grave forme de contrafacere și piraterie săvârșite cu intenție la scară comercială de către organizații criminale.

48. Statele membre sunt încurajate să se asigure că valoarea beneficiilor ilegale generate sau preconizate – și cuantumul prejudiciului cauzat – pot fi luate în considerare atunci când se stabilește nivelul adecvat al sancțiunii în cazuri individuale. Statele membre sunt încurajate să se asigure că cifra de afaceri globală la nivel de grup a unei persoane juridice poate fi luată în considerare atunci când se stabilesc sancțiunile financiare adecvate într-un caz individual.

49. Statele membre sunt încurajate să reevalueze necesitatea de a prevedea sau de a permite, sub rezerva respectării garanțiilor necesare din dreptul Uniunii sau dreptul intern, utilizarea unor metode de investigare sub acoperire în cadrul anchetelor ce vizează cele mai grave forme de contrafacere a unei mărci și piraterie săvârșite cu intenție la scară comercială de către organizații criminale.

50. Statele membre sunt încurajate să desfășoare, în conformitate cu normele aplicabile, anchete privind consecințele financiare ale infracțiunilor legate de drepturile de proprietate intelectuală și să aplice strategia de „urmărire a banilor", ori de câte ori este posibil și adecvat.

51. Statele membre sunt încurajate să asigure specializarea integrală sau parțială a unităților responsabile cu investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor legate de drepturile de proprietate intelectuală din cadrul autorităților lor competente și al parchetelor.

([56]) Hotărârea din 25 ianuarie 2017, C-367/15, Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa", punctul 28.

52. Statele membre sunt încurajate să se asigure că autoritățile lor competente exploatează în mod sistematic aspectele transfrontaliere ale anchetelor pe care le desfășoară și se coordonează cu omologii relevanți prin intermediul organismelor și agențiilor relevante ale UE, cum ar fi Eurojust, OLAF și Europol.

53. Orice măsuri pe care statele membre sunt încurajate să le prevadă în prezentul capitol ar trebui să respecte normele aplicabile ale dreptului Uniunii și ale dreptului național și internațional, inclusiv în ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale ale tuturor părților implicate.

CAPITOLUL 4

ADAPTAREA PRACTICILOR LEGATE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ LA IA ȘI LA LUMILE VIRTUALE

Valorificarea la maximum a noilor tehnologii în scopul combaterii activităților care încalcă drepturile de proprietate intelectuală

54. Titularii de drepturi și furnizorii de servicii intermediare sunt încurajați să adopte sistemele avansate de urmărire la nivelul UE (cum ar fi pașaportul digital al produsului și soluții de tokenizare – fie bazate pe tehnologia blockchain, fie de alt tip) care vor sprijini operatorii economici și autoritățile vamale prin urmărirea pachetelor de-a lungul lanțului valoric, facilitând, de asemenea, schimbul de date în conformitate cu dreptul Uniunii.

55. Operatorii economici, în special furnizorii de servicii intermediare, precum și titularii de drepturi sunt încurajați să utilizeze metodologii și tehnologii avansate, cum ar fi metode de analiză a datelor, sisteme automatizate de recunoaștere a conținutului și algoritmi de învățare automată (inclusiv învățare profundă) pentru a identifica mărfurile contrafăcute din mediul online, inclusiv cele care încalcă un design sau model industrial.

56. Statele membre sunt încurajate să utilizeze sisteme de IA pentru combaterea contrafacerii, consolidarea măsurilor de asigurare a respectării legii și îmbunătățirea serviciilor pentru solicitanții înregistrării unui drept de proprietate intelectuală. În acest context, statele membre sunt încurajate:

(a) să implementeze sisteme de IA pentru a simplifica și a îmbunătăți în mod eficace procesul de depunere a cererilor de înregistrare a unui drept de proprietate intelectuală, oferindu-le solicitanților o experiență mai fluidă și mai ușor de utilizat;

(b) să invite autoritățile competente să utilizeze sisteme de IA pentru a simplifica și a îmbunătăți procesul de identificare și combatere a mărfurilor și a conținuturilor online contrafăcute și piratate.

57. Orice utilizare a unei tehnologii ar trebui să respecte dreptul Uniunii sau dreptul intern aplicabil, inclusiv în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, dreptul la viață privată și de a desfășura o activitate comercială, precum și dreptul la o cale de atac eficientă.

Sensibilizarea cu privire la noile tehnologii și capacitarea IMM-urilor pentru a utiliza aceste tehnologii

58. Statele membre sunt încurajate să sensibilizeze publicul cu privire la tehnologiile și soluțiile care pot fi utilizate pentru combaterea contrafacerii și a pirateriei, cum ar fi cele menționate în Ghidul EUIPO privind tehnologiile de combatere a contrafacerii și a pirateriei. În acest context, guvernanța EBSI este încurajată să accepte combaterea contrafacerii și a pirateriei ca un nou caz de utilizare, ceea ce ar putea încuraja alți primi utilizatori să conceapă noi soluții de combatere a contrafacerii bazate pe tehnologia registrelor distribuite.

59. Statele membre și părțile interesate din industrie sunt încurajate să colaboreze îndeaproape cu Comisia la elaborarea unei liste de verificare cuprinzătoare, adaptate IMM-urilor. Această listă de verificare urmărește să ajute IMM-urile să facă față provocărilor și oportunităților pe care le prezintă tehnologiile bazate pe inteligența artificială. În special, lista de verificare se va axa pe capacitarea IMM-urilor pentru a-și proteja în mod eficace drepturile de proprietate intelectuală și secretele comerciale atunci când utilizează sisteme de IA și va oferi informații practice pentru a ajuta IMM-urile să abordeze clauzele contractuale, asigurând o înțelegere aprofundată a IA și a implicațiilor sale asupra PI.

Protejarea și respectarea drepturilor de proprietate intelectuală în lumile virtuale și în alte medii online

60. Statele membre sunt încurajate să informeze operatorii economici cu privire la normele în vigoare din domeniul proprietății intelectuale (de exemplu, obținerea aprobării din partea titularilor de drepturi atunci când introduc în lumile virtuale obiecte protejate de un drept de proprietate intelectuală) și la implicațiile în materie de proprietate intelectuală ale utilizării NFT-urilor în lumile virtuale.

61. Titularii de drepturi, oficiile pentru proprietate intelectuală și alte părți interesate sunt încurajate să se angajeze într-un dialog cu Comisia legat de protecția drepturilor de proprietate intelectuală, în special a mărcilor și a desenelor și modelelor industriale, inclusiv a NFT-urilor, în aceste medii noi. Pentru a explora întregul potențial al noilor tehnologii și pentru a promova adoptarea acestora, Comisia va încuraja un dialog la nivel de industrie care să acționeze ca grup de reflecție și să însoțească numeroasele inițiative aflate în curs în acest domeniu, în conformitate cu planul de acțiune privind proprietatea intelectuală din 2020.

CAPITOLUL 5

PUNEREA LA DISPOZIȚIA ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII A INSTRUMENTELOR NECESARE PENTRU A-ȘI PROTEJA MAI BINE ACTIVELE NECORPORALE

Fondul pentru IMM-uri: noi servicii de sprijin pentru IMM-uri privind asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (voucher de proprietate intelectuală)

62. Fondul pentru IMM-uri va acoperi costurile consilierii inițiale oferite IMM-urilor de un expert în scanarea privind proprietatea intelectuală:

(a) Statele membre sunt încurajate să participe, prin intermediul oficiilor naționale pentru proprietate intelectuală, la serviciul de scanare privind proprietatea intelectuală și să sensibilizeze publicul cu privire la Fondul pentru IMM-uri și voucherul aferent;

(b) operatorii economici care sunt IMM-uri sunt invitați să utilizeze serviciul de scanare privind proprietatea intelectuală pentru a-și îmbunătăți strategia de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală;

(c) asociațiile de IMM-uri sunt invitate să-și informeze membrii cu privire la Fondul pentru IMM-uri și la voucherul aferent.

Setul de instrumente pentru prevenirea furtului cibernetic

63. Statele membre și EUIPO sunt încurajate să sensibilizeze IMM-urile inovatoare cu privire la importanța securității cibernetice în ceea ce privește know-how-ul, informațiile și secretele comerciale nedivulgate utilizate în cadrul activităților lor economice. În acest scop, statele membre și EUIPO sunt încurajate:

(a) să promoveze setul de instrumente de sensibilizare în curs de elaborare de către Comisie pentru prevenirea dobândirii ilegale de secrete comerciale ale IMM-urilor prin încălcări ale securității cibernetice, piraterie informatică și alte atacuri cibernetice;

(b) să disemineze instrumentele din setul de instrumente (în special ghidurile sectoriale de afaceri, întrebările frecvente, studiile de caz și bunele practici privind securitatea cibernetică aplicate de întreprinderi) și să coopereze cu camerele profesionale și asociațiile de întreprinderi pentru a încuraja IMM-urile să participe la cursuri online și webinare gratuite privind securitatea cibernetică;

(c) să promoveze celelalte instrumente de sensibilizare puse la dispoziție pe portalul de informații privind securitatea cibernetică pentru a ajuta IMM-urile să își protejeze mai bine proprietatea intelectuală și secretele comerciale și să prevină atacurile cibernetice într-un mod mai eficace.

64. Operatorii economici sunt încurajați:

(a) să își îmbunătățească măsurile de protecție împotriva atacurilor cibernetice, utilizând, printre altele, instrumentele puse la dispoziție de autoritățile publice, inclusiv setul de instrumente conceput de Comisie pentru a preveni sau a reacționa la atacurile cibernetice care vizează însușirea frauduloasă de secrete comerciale;

(b) să asigure formarea personalului cu privire la modalitățile de prevenire, gestionare și răspuns la atacurile cibernetice care vizează însușirea secretelor lor comerciale prin cursuri de formare gratuite și alte materiale de formare și de informare elaborate de Comisie în acest scop în cadrul setului de instrumente pentru prevenirea furtului cibernetic.

CAPITOLUL 6

PROMOVAREA ACTIVITĂȚILOR DE SENSIBILIZARE, FORMARE ȘI EDUCAȚIE ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELECTUALE ÎN RÂNDUL TUTUROR PĂRȚILOR INTERESATE RELEVANTE

Promovarea dezvoltării cunoștințelor și a formării în materie de proprietate intelectuală în programele naționale de învățământ

65. Statele membre sunt încurajate să introducă în programele naționale de învățământ și în formarea profesională, în special în cadrul studiilor economice din programele de învățământ superior, conceptele de bază privind drepturile de proprietate intelectuală, utilizarea etică a materialelor protejate de un drept de proprietate intelectuală și încălcările drepturilor de proprietate intelectuală. De asemenea, acestea sunt încurajate să promoveze creativitatea, inovarea, antreprenoriatul și implicarea digitală responsabilă.

66. Statele membre sunt încurajate să promoveze includerea de informații privind proprietatea intelectuală în manualele educative și diseminarea de materiale de formare privind drepturile de proprietate intelectuală către instituțiile relevante de formare a cadrelor didactice. În acest scop, statele membre sunt încurajate să promoveze în cadrul instituțiilor lor de învățământ, inclusiv în universități și organizațiile de cercetare științifică, materialele educative și de formare elaborate și colectate în cadrul proiectului „Ideas Powered @ School" gestionat de EUIPO, care ar trebui să includă, de asemenea, dovezi privind riscurile pentru sănătate și siguranță pe care le prezintă produsele contrafăcute.

Încurajarea formării agenților de aplicare a legii cu privire la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală

67. Statele membre sunt încurajate să includă conținut personalizat privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală elaborat de EUIPO și CEPOL, printre altele:

    (a) în programa națională de formare obligatorie concepută pentru autoritățile competente, inclusiv poliția, serviciile vamale și parchetele;

    (b) în programa națională de formare concepută pentru autoritățile de supraveghere a pieței și pentru autoritățile de poliție de frontieră și gardă de coastă.

68. Autoritățile competente, inclusiv autoritățile de supraveghere a pieței și autoritățile de poliție de frontieră și gardă de coastă, sunt încurajate: (i) să promoveze participarea personalului lor la sesiuni de formare periodice organizate de EUIPO și CEPOL cu privire la asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și (ii) să distribuie personalului lor materialele de formare elaborate de aceste agenții ale UE.

Farmaciile online

69. Statele membre, în cooperare cu organizațiile de consumatori, sunt încurajate să ajute consumatorii să evite farmaciile online ilicite prin sensibilizarea cu privire la logoul comun afișat pe site-urile care oferă medicamente spre vânzare la distanță către populație.

Lista de supraveghere a contrafacerii și pirateriei

70. Ca parte a activităților pe care le desfășoară în vederea combaterii contrafacerii, statele membre sunt încurajate să ia în considerare, după caz, informațiile furnizate în Lista de supraveghere a contrafacerii și pirateriei, ținând seama de faptul că lista de supraveghere nu conține constatări de încălcări ale legii.

Protejarea și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală pe piețele din afara UE

71. Înainte de a desfășura o nouă activitate comercială într-o țară din afara UE, operatorii economici din UE sunt încurajați să se familiarizeze cu mediul de afaceri și juridic din țara respectivă prin consultarea informațiilor puse la dispoziție de serviciile de asistență în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală și publicate în raportul Comisiei privind protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările terțe. Acest raport bienal identifică țările terțe unde situația protecției și a asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală (online și offline) suscită cel mai mare nivel de îngrijorare pentru UE. Acest lucru va ajuta operatorii economici să ia decizii comerciale în cunoștință de cauză. De asemenea, aceștia sunt încurajați să utilizeze instrumentele tehnice existente (de exemplu, TMview și DesignView ale EUIPO) sau să raporteze aspectele legate de proprietatea intelectuală care ar putea avea un impact asupra viitoarelor lor activități comerciale în afara UE [de exemplu, utilizând portalul Access2Markets ([57])].

([57]) Pagina de start | Access2Markets (europa.eu).

Zonele de liber schimb

72. Operatorii din zonele de liber schimb din UE sunt încurajați să adere la Codul de conduită pentru zone de liber schimb curate anexat la Recomandarea OCDE privind combaterea comerțului ilicit: creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb.

Capitolul 7

ACȚIUNI ULTERIOARE ȘI MONITORIZARE

73. La cerere, statele membre ar trebui să raporteze Comisiei cu privire la acțiunile întreprinse pentru a da curs recomandărilor adresate statelor membre.

74. Comisia invită EUIPO să desfășoare activități de sensibilizare, comunicare și informare cu privire la prezenta recomandare. De asemenea, Consiliul invită EUIPO să sprijine Comisia în monitorizarea punerii în aplicare și a efectelor prezentei recomandări.

75. Observatorul European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală gestionat de EUIPO este încurajat:

— să disemineze recomandările în cadrul rețelei sale de părți interesate, inclusiv în cadrul rețelei sale de judecători;

— să colecteze informații și jurisprudența relevantă privind aplicarea Directivei 2004/48/CE;

— să se asigure că toate părțile interesate relevante din cadrul rețelei sale pun la dispoziție, prin intermediul IPEP, punctul de contact pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală pe care l-au desemnat;

— să continue dezvoltarea IPEP, inclusiv dezvoltarea de noi funcționalități, și extinderea funcționalităților existente la noi părți interesate și să continue să monitorizeze utilizarea IPEP;

— să monitorizeze și să facă schimb de bune practici puse în aplicare de autoritățile competente și de furnizorii de servicii intermediare și să monitorizeze, în măsura posibilului, punerea în aplicare a bunelor practici prevăzute de prezenta recomandare;

— să sprijine Comisia în dialogul său cu părțile interesate, în special în contextul modernizării memorandumurilor de înțelegere;

— să sprijine Comisia în dialogurile sale cu părțile interesate legate de noile tehnologii care vizează adaptarea practicilor și a strategiilor în materie de proprietate intelectuală la lumile virtuale și la IA, în special pentru a promova cercetarea, bunele practici și dialogul între toate părțile interesate, inclusiv IMM-urile, în vederea abordării provocărilor din domeniul IA;

— să sprijine Comisia în colectarea și schimbul de bune practici cu privire la depozitarea și distrugerea mărfurilor care aduc atingere unui drept de proprietate intelectuală, inclusiv cu privire la metodele de depozitare și eliminare în condiții de siguranță pentru mediu;

— să sprijine analiza și discuțiile privind sistemele de schimb de informații prin intermediul Grupului tehnic pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală și schimbul de date;

— să coopereze cu organismele UE implicate în asigurarea respectării legii, cu autoritățile de supraveghere a pieței și cu alte autorități naționale competente și să își consolideze rețelele;

— să sprijine Comisia în ceea ce privește tendințele legate de contrafacere și piraterie pe platformele online și platformele de comunicare socială din țările terțe;

— să monitorizeze impactul pe care îl au cursurile specifice de formare în domeniul proprietății intelectuale asupra autorităților de aplicare a legii și să monitorizeze posibila includere de către statele membre a cursurilor privind proprietatea intelectuală în programele naționale de formare concepute pentru autoritățile competente;

— să încurajeze operatorii din zonele de liber schimb din UE să respecte Recomandarea OCDE privind creșterea nivelului de transparență în zonele de liber schimb.

76. EUIPO este invitat să monitorizeze succesul serviciului de scanare privind proprietatea intelectuală, pe baza numărului de oficii naționale pentru proprietate intelectuală care furnizează acest serviciu, precum și a numărului de IMM-uri care îl utilizează.

77. EUIPO este invitat să extindă cooperarea cu EURid și cu alte registre privind numele de domenii, în special în ceea ce privește sistemul de informare și de alertă, indicațiile geografice și alte domenii de prim nivel.

78. EUIPO este invitat să desfășoare activități de sensibilizare cu privire la securitatea cibernetică și să contribuie la diseminarea și promovarea setului de instrumente pentru prevenirea furtului cibernetic, inclusiv a materialelor de sensibilizare și de formare din cadrul acestuia.

79. Centrul de mediere al EUIPO este încurajat: (i) să creeze și să mențină rețelele relevante pentru promovarea și extinderea utilizării SAL în cazul litigiilor legate de proprietatea intelectuală, inclusiv în ceea ce privește încălcările, pentru combaterea mai eficientă a contrafacerii și (ii) să monitorizeze punerea în aplicare a măsurilor legate de SAL.

80. Comisia va evalua efectele prezentei recomandări, ținând seama în mod corespunzător de constatările EUIPO, în termen de cel mult trei ani de la adoptarea recomandării. Pe această bază, Comisia va evalua dacă sunt necesare măsuri suplimentare la nivelul UE, ținând seama de: (i) evoluțiile tehnologice; (ii) rezultatul studiului de monitorizare privind aplicarea Directivei 2004/48/CE și (iii) orice impact pe care punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2022/2065 și a Recomandării (UE) 2023/1018 l-ar fi putut avea asupra asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală și asupra combaterii contrafacerii și a pirateriei.

Adoptată la Bruxelles, 19 martie 2024.

Pentru Comisie
Thierry BRETON
Membru al Comisiei